

Suomalaisten nuorten peliaika Veikkausliigassa ja pelaajasiirrot Suomesta ulkomaille 2018–2021

Juho Rantala

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Liikunnanohjaaja YAMK

Valmennus

Master-opinnäytetyö

2022

Tekijä Juho Rantala	
Tutkinto Liikunnanohjaaja YAMK	
Opinnäytetyön nimi Suomalaisten nuorten pelaaja Veikkausliigassa ja pelaajasiirrot Suomesta ulkomaille 2018–2021	Sivumäärä + liitesivumäärä 45
<p>Suomalaisen jalkapallon korkeimman sarjatason Veikkausliigan kuvataan usein olevan pelaajien kasvattajasarja. Virallista määritelmää kasvattajasarjalle ei ole olemassa, mutta sillä viitataan poikkeuksetta sarjaan, jossa nuoret pelaajat nousevat esiin, ja josta pelaajat myydään isompiin ja parempiin sarjoihin.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää onko Veikkausliiga kasvattajasarja ja minkälainen kasvattajasarja se on. Asiaa tutkitaan kahden päänäkökulman kautta: kuinka paljon nuoret suomalaispelaajat pelaavat Veikkausliigassa ja kuinka usein ja minkälaisilla siirtosummillla pelaajat siirtyvät Suomesta ulkomaille.</p> <p>Tausta-aineistoksi on kerätty tuloksia peliminuuteista Veikkausliigassa ja pelaajamyyn- tejä Suomesta ulkomaille. Nämä kaksi indikaattoria kertovat parhaiten onko Veikkaus- liiga todella kasvattajasarja. Nekään eivät kerro sitä aukottomasti, mutta antavat vahvaa osviittaa. Lisäksi opinnäytetyössä tehtiin ytimekkäät asiantuntijahaastattelut pelaajatark- kailun ja -myyntien dynamiikasta.</p> <p>Tutkimustulosten mukaan alle 21-vuotiaat suomalaispelaajat ovat harvassa veikkauslii- gaseurassa isossa roolissa. Ulkomaalaispelaajien rooli on sen sijaan merkittävä, sillä keskimäärin seurojen avauskokoonten pelaa viisi ulkomaalaista pelaajaa ja vain yksi alle 21-vuotias pelaaja.</p> <p>Tulosten valossa näyttää siltä, että harvalla suomalaisella seuralla on selvä strategia nuorten pelaajien suhteen. Valonpilkahduksia on, mutta kun yksittäisten seurojen nuor- ten pelaajien minuutit ovat joko pääsääntöisesti pieniä tai pomppivat vuosien välillä pal- jon, on vaikea havaita selvää strategiaa.</p> <p>Pelattuja minuutteja ja siirtosummia on vertailtu myös kansainvälisesti, eniten muihin Pohjoismaihin. Yleisesti voidaan sanoa, että Suomessa ja Ruotsissa nuoret pelaavat pienemmissä rooleissa kuin Tanskassa ja Norjassa. Pelaajasiirtosummissa Suomi jää valtavasti jälkeen Tanskasta, Ruotsista ja Norjasta.</p>	
Asiasanat Pelaaja, Veikkausliiga, nuoret pelaajat, pelaajamyynnit	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Veikkausliiga pelaajan toimintaympäristönä.....	3
2.1	Veikkausliiga kasvattajasarja?	3
2.2	Veikkausliigan sarjajärjestelmä.....	4
2.2.1	Selviytyminen Veikkausliigasta eurokentille.....	4
2.2.2	Veikkausliigan ranking Euroopassa	5
2.3	SK-pelaajan, nuoren pelaajan ja ok-pelaajan määritelmä	5
3	Pelaajasiirtojen säännöt	7
3.1	Siirtokorvaukset	7
3.2	Kasvattajarahaa	7
4	Urheilijan polku.....	9
4.1	Kansainväliset seuraesimerkit	11
4.1.1	FC Nordsjælland.....	11
4.1.2	Red Bull Salzburg	12
4.1.3	FK Bodø/Glimt	12
5	Tutkimuksen tavoite	14
5.1	Tutkimuskysymykset.....	14
6	Tutkimuksen toteutus	16
6.1	Aineiston keruu	16
6.2	Tutkimusmenetelmät.....	17
6.3	Tutkimusidean synty	18
7	Tulokset.....	19
7.1	Veikkausliigan pelaajamäärät 2018–2021	19
7.2	Nuorten pelaajien minuutit	20
7.2.1	Nuoret pelaajat eniten pelanneiden joukossa.....	21
7.2.2	Nuorten maajoukkuepelaajien seurat	22
7.2.3	Nuorten maajoukkuepelaajien määrän ja veikkausliigaminuuttien suhde	22
7.2.4	Veikkausliigaseurojen keski-iat 2018–2021	23
7.2.5	Nuorten pelaajien ja sijoituksen suhde	24
7.3	Ulkomaalaisten pelaajien minuutit	25
7.4	Kansainvälinen vertailu	27
7.4.1	Teini-ikäisten pelaajan vertailu.....	29
7.4.2	Alle 24-vuotiaiden pelaajan vertailu	30
7.5	Omien kasvattien ja ulkomaalaisten pelaajien minuuttien vertailu.....	32
7.5.1	Maajoukkueiden kansainvälinen vertailu	32

7.6	Pelaajasiirrot Suomesta ulkomaille 2018–2021	33
7.7	Siirtosummien vertailu.....	34
7.8	Pelaajatarkkailijoiden ja pelaaja-agenttien näkemyksiä.....	36
8	Johtopäätökset ja pohdinta	38
8.1	Tilanneanalyysi ja johtopäätökset tulosten perusteella.....	38
8.2	Tutkimuksen luotettavuus	41
8.3	Pohdintaa muutostarpeista	42
	Lähteet.....	46

1 Johdanto

Marraskuussa 2019 Suomi pelasi U19-poikien (vuonna 2001-syntyneet) EM-karsintaa Tanskassa. Suomen kanssa samassa karsintalohkossa pelasivat Tanska, Ranska ja Färösaaret. Toimin itse kyseisessä turnauksessa Suomen valmennustiimissä.

Turnauksen avausottelussa kohtasivat Tanska ja Suomi. Voitimme ottelun 2–1 ja selviydymme alkukarsinnasta jatkokarsintaan eli Elite Roundille. Upeasta tuloksesta ja hyvästä pelistämme huolimatta Tanska oli mielestäni parempi joukkue. Tanskan pelaaminen oli kokonaisuudessaan kypsempää, eikä ollut yllätys, että Tanska muutama päivä myöhemmin voitti samassa turnauksessa Ranskan, joka oli yksi Euroopan parhaista joukkueista. Me sen sijaan hävisimme turnauksessa Ranskalle 2–0: pelasimme hyvin, mutta olimme silti vailla mahdollisuuksia.

Pohdin paljon miksi Tanska oli meitä parempi ja miksi Tanskan pelaajat pelasivat kypsemin. Toki kyse on aina kokonaisuudesta, eikä mitään yksittäistä vastausta Tanskan paremmuuteen ollut. Kuitenkin yksi asia nousi merkittävästi esiin: Tanskan avauskokoontamosta meitä vastaan kuusi pelaajaa pelasi karsintaottelua edeltävällä viikolla Tanskan korkeimmalla aikuisten sarjatasolla Superliigassa. Peräti viisi näistä pelaajista oli joukkueensa avauskokoontamossa. Meidän avauskokoontamostamme Tanskaa vastaan miesten edustusjoukkueessa pelasi säännöllisesti vain yksi pelaaja, muut pelasivat lähinnä akatemia- tai reservijoukkueissa. Tätä taustaa vasten tanskalaisten kypsempi pelaaminen ei ollut suuri yllätys. Aikuisten kanssa pelaaminen kehittää nuoria usein todella nopeasti. Tämä tieto joka tapauksessa alleviivasi aiempaa olettamustani siitä, että suomalaiset nuoret jalkapalloilijat eivät saa syystä tai toisesta tarpeeksi aikaisin vastuuta miesten peleissä.

Olen itse toiminut suomalaisen huippujalkapallon parissa jo pitkään. Tällä hetkellä toimin Suomen Palloliiton huippujalkapallopääällikkönä ja vastuullani ovat poikien U19-U15-maajoukkueet. Olen toiminut myös FC Hakan, FC Hongan ja Klubi 04:n päävalmentajana, HJK:n valmentajana sekä HJK:n urheilutoimenjohtajana. Lisäksi olen ollut mukana nuorten poikien maajoukkueiden valmennustiimeissä ja valmentanut Mäkelänrinteen urheilulukion poikien jalkapallojoukkuetta vuosina 2007–2013.

Olen valmentanut lukuisia miesten A-maajoukkueessa pelanneita tai pelaavia pelaajia, muun muassa kokeneita, ”kaiken nähneitä” Jari Litmasta, Teemu Tainiota, Mikael Forssellia ja Mika Väyrystä, mutta myös huippu-uransa alkutaipaleelle olleita Teemu Pukkia, Robin Lodia, Joel Pohjanpaloa, Nikolai Alhoa ja Robert Ivanovia. HJK:n urheilutoimenjohtajana olin puolestaan myymässä pelaajia ulkomaille, hankkimassa pelaajia Veikkausliigaan ja

tekemässä pelaajasopimuksia niin nuorten kuin kokeneiden pelaajien kanssa. Näiden kokemuksen ansiosta uskon, että minulle on syntynyt vankka näkemys suomalaisten nuorten pelaajien tasosta ja suomalaisen huippujalkapallon tilasta. Olen nähnyt läheltä, kuinka nuoret pelaajat kehittyvät ja ovat luottamuksen arvoisia, kun heille antaa vastuuta.

Veikkausliigan kuvaillaan usein olevan pelaajien kasvattajasarja. Tässä opinnäytetyössä haluan selvittää, onko Veikkausliiga todella kasvattajasarja ja minkälainen kasvattajasarja se on. Tausta-aineistoksi on kerätty nuorten peliminuutteja Veikkausliigassa ja pelaajamyynnejä Suomesta ulkomaille. Nämä kaksi päänäkökulmaa olen valinnut siksi, että ne kertovat parhaiten onko Veikkausliiga todella kasvattajasarja, tai missä laajuudessaan se sellainen on.

2 Veikkausliiga pelaajan toimintaympäristönä

Veikkausliiga on miesten jalkapallon korkein sarjataso Suomessa. Veikkausliigan joukkue-määrä on vaihdellut vuosien saatossa: pienimillään sarjassa ollut 10 joukkuetta ja suurimillaan 14 joukkuetta. Vuodesta 2011 lähtien veikkausliigakausi on pelattu 12 joukkueella. (Veikkausliiga 2022a)

Veikkausliiga pelattiin ensimmäisen kerran vuonna 1990. Ensimmäisen mestaruuden voitti HJK, joka on liigan kaikkien aikojen menestyksekkäin seura 14 mestaruudellaan. FC Hakalla mestaruuksia on viisi. HJK on ainoa seura, joka on pelannut Veikkausliigaa sen jokaisella kaudella. (Veikkausliiga 2022a) Veikkausliigan omilla sivuilla sarja esitellään pähkinänkuoressa seuraavasti:

Veikkausliiga on suomalaisen jalkapalloilun miesten pääsarja ja samalla pääsarjaa hallinnoiva organisaatio. Liigaorganisaatio perustettiin vuonna 1989 ja ensimmäinen liigakausi pelattiin seuraavana kesänä. Veikkausliigan keskeisin tehtävä on liigajalkapalloilun, sen seurojen, pelaajien sekä lajin toimintaedellytysten kehittäminen ja arvomaailman esiintuominen. (Veikkausliiga 2022a)

2.1 Veikkausliiga kasvattajasarja?

Veikkausliigan kuvaillaan usein olevan pelaajien kasvattajasarja ja termi nousee säännöllisesti esille, kun vaikutusvaltaiset laji-ihmiset kuvailevat Veikkausliigan asemaa kansainvälisen jalkapallon ”ravintoketjussa”.

Jari Litmanen sanoi 90 minuuttia -lehden haastattelussa syyskuussa 2013: *”Veikkausliiga on sarja, jossa nuoret pelaajat kasvavat isompiin sarjoihin. Se on kasvattajasarja, mutta siinä ei ole mitään pahaakaan tai hävettävää.”* (Sarelius 2013, 6.)

Veikkausliigan toimitusjohtaja Timo Marjamaa sanoi Helsingin Sanomien haastattelussa 2012: *”Veikkausliiga on kasvattajasarja. Pelaajien myyminen ulkomaille on merkki elinvoimaisuudesta.”* (Helsingin Sanomat 2012)

SJK:n omistaja Raimo Sarajarvi totesi lokakuussa 2016 MTV:n haastattelussa: *”Veikkausliiga on kuitenkin kasvattajasarja.”* (MTV Urheilu 2016)

Ja HJK:n toimitusjohtaja Aki Hiirilahti sanoi YLE:n haastattelussa joulukuussa 2021 seuraavasti: *”Suomen pääsarja on kasvattajasarja.”* (YLE Urheilu 2021)

Virallista määritelmää kasvattajasarjalle ei ole olemassa, mutta yleisesti sillä viitataan sarjaan, jossa nuoret pelaajat nousevat esiin, ja josta pelaajat myydään isompiin ja parempiin sarjoihin. Käytännössä jokaista sarjaa, josta pelaajat siirtyvät säännöllisesti selvästi parempaan sarjaan, jossa maksetaan parempaan palkkaa, voidaan kutsua ainakin jossain määrin kasvattajasarjaksi.

2.2 Veikkausliigan sarjajärjestelmä

Veikkausliigan sarjajärjestelmä on muuttunut useasti. Vuonna 2022 Veikkausliiga pelataan aluksi kaksinkertaisena runkosarjana, jonka päätteeksi jakaannutaan Mestaruussarjaan ja Haastajasarjaan. Mestaruussarjaan selviytyvät runkosarjan kuusi parasta joukkuetta ja Haastajasarjaan selviytyvät runkosarjassa sijoille 7.–12. sijoittuneet joukkueet. Mestaruus- ja Haastajasarjassa pelataan runkosarjan jälkeen yksinkertainen sarja. (Veikkausliiga 2022b)

Mestaruussarja ja Haastajasarja pelataan runkosarjan jatkeen, joten runkosarjassa saadut pisteet ja maalit seuraavat sellaisenaan jatkosarjoihin ilman muutoksia. Mestaruussarjan joukkueet sijoittuvat Veikkausliigan sijoille 1.–6. ja Haastajasarjan joukkueet sijoille 7.–12. riippumatta lopullisista pisteistä, jotka on saatu jatkosarjoissa. Veikkausliigassa 12. sijalle sijoittunut joukkue putoaa suoraan Ykköseen. Veikkausliigassa toiseksi viimeiseksi sijoittunut joukkue karsii paikasta Veikkausliigaan Ykkösen nousukarsinnan voittaneen joukkueen kanssa. Karsinnassa pelataan kaksi ottelua, yksi kummankin joukkueen kotikentällä. Nämä karsintaottelut eivät ole osa Veikkausliigaa, vaan niiden järjestäjänä toimii Suomen Palloliitto. Yhteensä Veikkausliigassa pelataan 167 ottelua. (Veikkausliiga 2022b)

2.2.1 Selviytyminen Veikkausliigasta eurokentille

Euroopan jalkapalloliiton eli UEFA:n miesten kansainvälisiin seurakilpailuihin pääsee kaudelle 2023–24 Suomesta neljä joukkuetta vuoden 2022 menestyksen perusteella. Suomen mestari selviytyy Mestareiden Liigan karsintaan. Suomen Cupin voittaja saa ensimmäisen paikan Konferenssiliigan karsinnoissa ja Veikkausliigan toiseksi sijoittunut saa toisen paikan Konferenssiliigan karsinnoissa. Mikäli Suomen Cupin voittaja sijoittuu Veikkausliigassa ykköseksi tai kakkoseksi, menee Konferenssiliigan toinen karsintapaikka Veikkausliigan pronssijoukkueelle. (Veikkausliiga 2022b)

Veikkausliigan Mestaruus- ja Haastajasarjan jälkeen pelataan vielä erillinen UECL-lopputurnaus, jonka voittaja saa kolmannen paikan Konferenssiliigan karsinnassa. Mikäli Suomen Cupin voittaja on sijoilla 1–7., lopputurnaukseen osallistuu haastajasarjan toiseksi sijoittunut eli Veikkausliigan kahdeksanneksi sijoittunut joukkue. (Veikkausliiga 2022b)

Kuva 1. Veikkausliigan sarjajärjestelmä 2022 (Veikkausliiga 2022b)

2.2.2 Veikkausliigan ranking Euroopassa

Veikkausliiga oli elokuussa 2022 UEFA:n Country Coefficient -rankingin mukaan Euroopan 36. paras sarja. Kymmenen vuotta sitten vuonna 2012 Veikkausliiga oli sijalla 30. (UEFA 2022a)

Eurooppalaisten seurajoukkueiden kilpailuihin on tullut Mestarien Liigan ja Eurooppa-liigan lisäksi kolmas sarja, Konferenssiliiga, joka pelattiin ensimmäisen kerran kaudella 2021–22. Kolmas sarja lisäsi suomalaisten todennäköisyyksiä päästä mukaan eurokilpailuiden lohkovaiheeseen. Tämän ansiosta on oletettavaa, että Veikkausliigan sijoitus UEFA:n rankingissa nousee tulevina vuosina hieman, mutta vain muutaman sijan.

Merkittävä nousu rankingissa ei ole vielä realismia, sillä myös muiden pienempien maiden ranking-pisteet nousevat. Konferenssiliigan lohkovaiheeseen on kausilla 2021–22 ja 2022–23 selviytynyt joukkueita muun muassa Virosta, Latviasta, Liettua, Liechtensteinistä, Kosovosta ja Armeniasta.

2.3 SK-pelaajan, nuoren pelaajan ja ok-pelaajan määritelmä

Suomessa kasvatetulla eli SK-pelaajalla tarkoitetaan ikävuosina 12–21 vähintään kolmen vuoden ajan suomalaiseen seuraan rekisteröitynä ollutta pelaajaa (Suomen Palloliitto 2022a).

Nuoreksi pelaajaksi lasketaan pelikauden aikana enintään 20 vuotta täyttävä henkilö. Oma kasvatti eli OK-pelaaja tarkoittaa puolestaan pelaajaa, joka on ikävuosina 12–21 ollut kolmen vuoden ajan rekisteröitynä samaan seuraan, jota nyt edustaa Veikkausliigassa tai Miesten Ykkösessä. (Suomen Palloliitto 2022a)

3 Pelaajasiirtojen säännöt

Tässä luvussa käydään läpi kansainvälisten pelaajasiirtojen säännöt. Kansainvälisissä pelaajasiirroissa on noudatettava Kansainvälisen jalkapalloliiton eli FIFA:n ja asianomaisten liittojen sääntöjä ja määräyksiä (Suomen Palloliitto 2022b).

3.1 Siirtokorvaukset

Ammattilaisjalkapalloilijat, joilla on voimassa oleva sopimus jonkun seuran kanssa, eivät voi vapaasti siirtyä seurasta toiseen vaan pelaajan sen hetkellä seuralla oikeus neuvotella siirtokorvaus pelaajan uuden seuran kanssa. Mikäli pelaajalla, koskee vain alle 24-vuotiaita pelaajia, ei ole voimassa olevaa sopimusta, on pelaajan pelioikeudet omistavalla seuralla oikeus kasvattajarahaan. (Suomen Palloliitto 2022b)

3.2 Kasvattajarahaa

FIFA:n sääntömääräysten mukaan kasvattajarahaa pitää maksaa pelaajan kasvattajaseuralle tai -seuroille, kun pelaaja tekee ensimmäisen ammattilaissopimuksensa, tai kun pelaaja siirtyy toiseen maahan ennen pelikautta, jolloin pelaaja täyttää 24 vuotta. Kasvattajarahaa pitää maksaa riippumatta siitä siirtyykö pelaaja kesken sopimuskauden tai sopimuksen päätyttyä. Kasvattajarahaa maksetaan esimerkiksi myös niissä tapauksissa, että nuorella pelaajalla ei ole seuransa kanssa virallista sopimusta. Kasvattajarahaa maksetaan ikävuosilta 12–21 v. (FIFA 2022a)

Fifan kasvattajarahaa maksetaan erillisen kaavan mukaan (taulukko 1.). Kasvattajarahaa maksetaan ikävuosilta 12–15 v. 10 000 dollaria per vuosi. Ikävuosilta 16–21 v. maksetaan uuden seuran kategorian mukaan per vuosi (FIFA 2022a)

Kansainvälisten pelaajasiirtojen yhteydessä maksettavan kasvattajarahahan osalta sovelletaan FIFA:n pelaajan asemaa ja siirtoja koskevia määräyksiä sekä UEFA:n määräyksiä. Veikkausliigan ja Miesten Ykkösen seurat kuuluvat FIFA:n kasvattajarahataulukossa kolmanteen kategoriaan. Muut seurat ovat neljännessä kategoriassa. (Suomen Palloliitto 2022c) Kategoriaan 1. kuuluvat Euroopassa Belgian, Englannin, Espanjan, Hollannin, Italian, Ranskan ja Saksan pääsarjat (FIFA 2022b).

Taulukko 1. Kasvattajarahojen määräytyminen (FIFA 2022b)

Confederation	Category I	Category II	Category III	Category IV
AFC		USD 40,000	USD 10,000	USD 2,000
CAF		USD 30,000	USD 10,000	USD 2,000
CONCACAF		USD 40,000	USD 10,000	USD 2,000
CONMEBOL	USD 50,000	USD 30,000	USD 10,000	USD 2,000
OFC		USD 30,000	USD 10,000	USD 2,000
UEFA	EURO 90,000	EURO 60,000	EURO 30,000	EURO 10,000

4 Urheilijan polku

Urheilijoiden poluista puhutaan paljon. Eri lajiliitot ja myös urheiluseurat ovat rakentaneet loogisia pelaajapolkuja, joissa puhutaan usein laadukkaasta arjesta. Laadukas arki koostuu yleisten määritelmien mukaan nuorilla huipulle tähtäävillä urheilijoilla lähes poikkeuksetta harjoittelun, levon, ravinnon, unen, tukitoimien ja opiskelun tasapainosta.

Esimerkiksi Suomen Palloliitto lupaa strategiassaan kaikille pelaajille laadukkaan pelaajapolun. Tässä luvussa käsittelen joitain urheilijan pelaajapolkujen yleisiä määritelmiä.

Suomen Palloliiton visio on olla menestyvä jalkapallomaa - hyvinvoinnin kasvattaja. Palloliiton strategiassa 2020–24 sanotaan muun muassa seuraavaa: *”Huippu-urheilun toimintaympäristöt kestävät pohjoismaisen vertailun. Kaikille pelaajille seurasta ja sukupuolesta riippumatta on tarjolla laadukas pelaajapolku.”* (Suomen Palloliitto 2020)

Huippu-urheilun muutosryhmä käynnisti suomalaisten lajiliittojen kanssa yhteisen urheilijan polkujen kehittämistyön tammikuussa 2011. Muutosryhmä kuvaili urheilijan polkua muun muassa seuraavasti:

Huipulle tähtäävän urheilijan polku on kuvaus siitä, kuinka matka kohti maailman huippua tulisi lajissa parhaimmillaan rakentaa. Yksilöt etenevät polulla luonnollisesti yksilöllisten taipumustensa ja harjoitustaustansa mukaisesti, mutta polku kertoo konkreettisesti sen, mitä taitoja, harjoitusmääriä ja valmennuksen sisällön painopisteitä polulla tulisi eri ikävaiheissa olla. (Kihu 2011–2021.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi tänä vuonna 2022 huippu-urheilun arviointiryhmän loppuraportin suomalaisesta huippu-urheilusta. Raportin tavoite määriteltiin seuraavasti:

Opetus- ja kulttuuriministeriö perusti vuoden 2021 lopulla asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on arvioida Suomen huippu-urheilun tilaa ja tulevaisuutta. Arvion on perustuttava tutkituun tietoon. Tehtävänannon mukaisesti olemme analysoineet huippu-urheilua ohjaavaa järjestelmää, sen resursseja ja toimintakulttuuria. Sen lisäksi arviointi on tarkastellut lajiliittoja ja niiden asettamia strategisia tavoitteita.” (Michelsen, Lehtonen, Rantala, Jokisipilä, Mäkinen 2022, 7.)

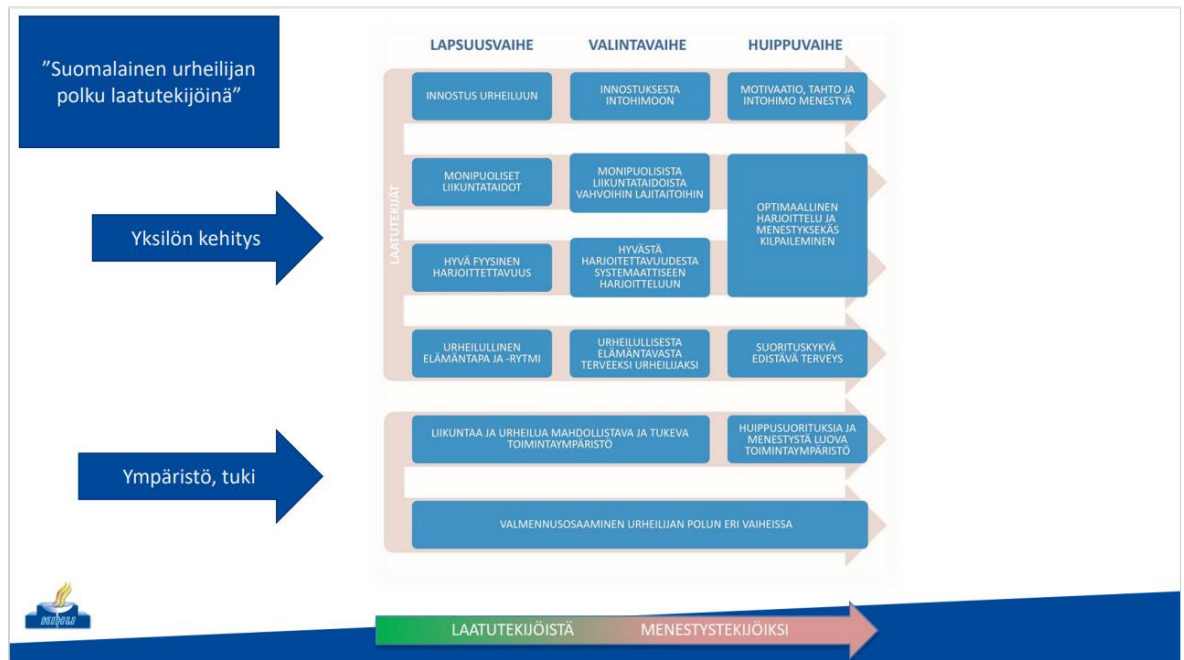
Tässä huippu-urheilun arviointiryhmän loppuraportissa mainittiin, että huippu-urheilun tuloksen tekemisen ydin on urheiluvallennuksessa. Loppuraportin mukaan ei riitä, että on vain urheilija valmentajan kanssa ja harjoitteluolosuhteet, vaan urheilijan on harjoiteltava ja valmentajan valmennettava. Huippu-urheilun keskeisin tavoite on menestys, ja laadukkaat harjoitteet sekä valmentautuminen ovat kansainvälisen menestyksen perusta. Näiden lähtökohtien ymmärtäminen ja tunnistaminen on edelleen myös suomalaisen huippu-urheilun kehittymisen edellytys. (Michelsen ym. 2022, 26.)

Kaikki tässä luvussa mainitut asiat ovat äärimmäisen tärkeitä elementtejä urheilijaksi kasvamisessa. Jalkapalloilijan kehittymisen kannalta useasta pelaajapolun kuvauksesta puuttuu kuitenkin erittäin tärkeä tekijä: pelaaminen. Laadukas harjoittelu on kaiken pohja, mutta pelaaminen/kilpaileminen lopulta muokkaa urheilijan. Pelaaminen on myös kenties tärkein harjoittelun ja urheilijan polun osa. Siksi sen sivuuttaminen on vaarallista. Tai ehkä sitä ei sivuuteta, mutta sen kuvitellaan ikään kuin kuuluvan automaattisesti mukaan pelaajan laadukkaaseen arkeen. Näin ei kuitenkaan ole.

Toki urheilulajeissa on eroja ja joukkuepeleissä on sisäänrakennettu haaste useisiin yksilölajeihin verrattuna: kaikki eivät pääse pelaamaan yhtä paljon, tai riittävästi. Jalkapalloilijat ja useat joukkuepallopelien edustajat kamppailevat tämän haasteen kanssa jatkuvasti. Terveenä ollessaankaan kaikki pelaajat eivät saa oman kehittymisensä kannalta riittävästi peliaikaa. Toki tämä haaste saattaa liittyä myös joihinkin yksilölajeihin.

Pelaamisen tärkeyden ehkä ymmärtää paremmin, kun ajatellaan vaikka tilannetta, jossa tennishuippu Emil Ruusuvuori saisi pelata vain kaksi syöttövuoroa per ottelu. Vaikka Ruusuvuoren arki otteluiden ulkopuolella olisi kuinka laadukasta tahansa, on vaikea kuvitella, että hän maksimoisi oman potentiaalinsa ilman riittävää määrää kovia otteluita.

Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus on kuvannut suomalaisen urheilijan polun laatu-tekijät laatutekijöistä menestystekijöiksi kolmivaiheisesti. Kuvauksessa yksilön kehitystä tukevat laatutekijät on asetettu lapsuus-, valinta- ja huippuvaiheelle. (Aarresola 2018.) Kuvassa 1. nähdään harvoja löytämiäni esimerkkejä pelaajapoluista, jossa mainitaan harjoittelun ohella pelaaminen osana huippuvaiheen kehityspolkua. Siis jos oletetaan, että menestyksekkäs kilpaileminen tarkoittaa jalkapallon kontekstissa nimenomaan pelaamista ja peliminuutteja riittävän haastavissa otteluissa.

Kuva 2. Suomalainen urheilijan polku laatutekijöinä (Aarresola 2018)

4.1 Kansainväliset seuraesimerkit

Euroopassa on lukuisia esimerkkejä seuroista, jotka pelaavat nuorella joukkueella ja saavuttavat samalla menestystä. Seuraavissa alaluvuissa kuvataan tiiviisti kolme seuraesimerkkiä: tanskalainen FC Nordsjælland, itävaltalainen Red Bull Salzburg ja norjalainen FK Bodø/Glimt.

Valitsin nämä kolme seuraa löytääkseni erilaisia tulokulmia nuorten peluuttamiseen. Vaikka kaikilla kolmella seuralla on laadukas akatemia ja kaikki peluuttavat paljon nuoria pelaajia, on seurojen pelaajarekrytointitavoissa, ja totta kai myös taloudellisessa kapasiteetissa isoja eroja. FK Bodø/Glimt on selvästi eniten paikallinen seura ja valtaosa sen pelaajista on norjalaisia. FC Nordsjællandissa on paljon tanskalaisia, mutta seura hankkii akatemiaansa pelaajia myös muista pohjoismaista ja Afrikasta. Energijuomajätti Red Bullin omistaman Salzburgin rekrytointiympäristö on sen sijaan oikeastaan koko maailma, joten itävaltalaisseuran joukkue on todella kansainvälinen.

4.1.1 FC Nordsjælland

Tanskalainen FC Nordsjælland on yksi Euroopan parhaista esimerkeistä seurasta, jossa nuoret saavat paljon peliaikaa. Esimerkiksi kaudella 2018–19 joukkueen pelaavassa kokoonpanossa oli jokaisessa Superliigan ottelussa vähintään yksi 17-vuotias pelaaja, ja keväällä 2019 Tanskan nuorten maajoukkueisiin valittiin peräti 16 FC Nordsjællandin pelaajaa. Kaudella 2018–19 seuran edustusjoukkueen pelaajista peräti 88 prosenttia oli seuran

omien akatemioiden kasvatteja ja seuran kunnianhimoinen tavoite on, että tulevaisuudessa kaikki edustusjoukkueen pelaajat olisivat seuran akatemian kasvatteja. (Sustainabilityreport 2019)

FC Nordsjællandin kohdalla on hyvä kuitenkin tietää, että seuralla on oma vuonna 1999 perustettu Right To Dream -akatemiensa Ghanassa, jonka pelaajat seura laskee myös omiksi kasvateikseen (Right To Dream 2022). Toki FC Nordsjælland värvää nuoria pelaajia akatemiaansa myös Tanskan ja Ghanan ulkopuolelta: muun muassa Suomesta on siirtynyt muutamia nuoria pelaajia tanskalaiseuraan. Viimeisimpänä heinäkuussa Ilveksestä Tanskaan siirtynyt vuonna 2006 syntynyt Juho Lähteenmäki (Ilves Jalkapallo 2022).

4.1.2 Red Bull Salzburg

Itävaltalaisen Red Bull Salzburgin joukkue on yksi nuorimmista Mestarien liigan pelaavista joukkueista. Tämän kauden Mestarien Liigan lohkovaiheen ensimmäisessä ottelussa AC Milania vastaan Salzburgilla oli kentällä peräti kymmenen 2000-luvulla syntynyttä pelaajaa (Transfermarkt 2022a).

Seuran strategia on löytää nuoria lupauksia edullisesti, antaa heille nopeasti mahdollisuus seuran edustusjoukkueessa, ja myydä heidät isompiin seuroihin. Red Bull Areenan stadionilla lukee seuran motto: Me olemme tulevaisuuden jalkapallo.

Salzburgin urheilujohtaja Christoph Freund kuvailee seuran toimintamallia näin: *“Tarkkailemme vain 16–19-vuotiaita pelaajia. Meille tarjotaan paljon pelaajia, mutta suurin osa heistä on liian vanhoja. Nuoret pelaajamme tietävät saavansa näyttöpaikkoja edustusjoukkueessa, jos he harjoittelevat hyvin.”* (Sportsfinding 2021)

Filosofiansa ansiosta Red Bull Salzburg houkuttelee jatkuvasti nuoria lupauksia riveihinsä. Itävaltalaisseuran paitaa ovat kantaneet muun muassa Erling Haaland, Sadio Mane, Naby Keita ja Karim Adeyemi, jotka seura on myynyt kaikki isolla voitolla eteenpäin (Transfermarkt 2022b).

4.1.3 FK Bodø/Glimt

FC Nordsjælland ja etenkin Red Bull Salzburg ovat esimerkkejä seuroista, joilla on kotimaisten pelaajien lisäksi riveissään paljon nuoria ulkomaalaispelaajia. Norjalainen FK Bodø/Glimt on sen sijaan mainio esimerkki menestyneestä seurasta, jossa pelaajien paikallisuus on kenties merkittävin tekijä. FK Bodø/Glimt on yksi Pohjoismaiden parhaista

kasvattajaseuroista ja ihailtavan iso osa sen pelaajista tulee seuran toiminta-alueelta Pohjois-Norjasta. Merkilläpantavaa on, että Bodø'n kaupunki sijaitsee napapiirin pohjoispuolella.

Seuran tavoite on, että peräti 40 prosenttia pelaajista tulee Bodøsta tai kaupungin lähialueilta. Tavoite on myös se, että nämä lähialueelta tulevat pelaajat pelaavat vähintään 15 prosenttia pelatuista minuuteista. Seura on ottanut esimerkkiä Espanjan pääsarjassa pelaavalta Athletic Bilbaolta, joka riveissä on vain ja ainoastaan baskialueilta olevia pelaajia. (OffThePitch 2022)

Nuoriin ja paikallisiin pelaajiin panostaminen ei ole vaarantanut FK Bodø/Glimtin menestystä, päinvastoin. Seura voitti Norjan mestaruuden vuonna 2021 ja keväällä se selviytyi UEFA:n Konferenssi-liigan puolivälieriin, vaikka joukkue on erittäin omavarainen ja nuori. Kaudella 2021 joukkueen keski-ikä oli 23,8 vuotta ja 80 % pelaajista oli norjalaisia. Seuran urheilujohtaja Örjan Berg kertoi New York Times -lehden haastattelussa, että paikallisuus on iso osa seuran identiteettiä, ja että seuran kannattajat haluavat nähdä kentällä oman alueen pelaajia (New York Times 2020).

Nuoriin panostaminen on näkynyt myös seuran pankkitilillä, sillä FK Bodø/Glimt on myynyt pelkästään 2020-luvulla nuoria norjalaispelaajia yli 20 miljoonalla eurolla ympäri Eurooppaa (Transfermarkt 2022c).

5 Tutkimuksen tavoite

Tämän tutkimuksen tavoitteena on tarkastella, onko Veikkausliiga todella kasvattajasarja ja minkälainen kasvattajasarja se on. Asiaa tutkitaan kahden päänäkökulman kautta: kuinka paljon nuoret suomalaispelaajat pelaavat Veikkausliigassa ja kuinka suurilla siirtosummilla pelaajat siirtyvät Suomesta ulkomaille.

Peliminuuttien osalta vertailua muihin maihin voi tehdä, mutta suora vertailu ja johtopäätösten tekeminen on haastavaa, sillä eri maiden sarjat ja niiden joukkueet ovat usein täysin eri tilanteissa suhteessa toisiinsa. Siirtosummien vertailu on helpompaa ja suoraviivaisempaa, vaikka osa pelaajasiirroista on salassa pidettävää tietoa.

Kuten johdannossa mainittiin, mitään virallista määritelmää kasvattajasarjalle ei ole olemassa, mutta sillä viitataan poikkeuksetta sarjaan, jossa nuoret pelaajat nousevat esiin, ja josta pelaajat myydään isompiin ja parempiin sarjoihin. Käytännössä jokaista sarjaa, josta pelaajat siirtyvät säännöllisesti selvästi parempaan sarjaan ja jossa maksetaan parempaan palkkaa, voidaan kutsua jollain tasolla kasvattajasarjaksi.

Merkittävä osa tämän tutkimuksen materiaalista käsittelee nuoria, alle 21-vuotiaita pelaajia. Nuoren pelaajan virallinen määritelmä on seuraava: pelikauden aikana enintään 20 vuotta täyttävä henkilö on nuori pelaaja (Suomen Palloliitto 2022a).

Moni tämän tutkimuksen tilastoista on laskettu yhdestätoista eniten pelanneesta pelaajasta. Tämä siksi, että riippumatta pelaajan iästä, hänen roolinsa joukkueessa on takuulla merkittävä, mikäli hän on yhdentoista eniten pelanneen joukossa.

Keskimäärin yhdenneksitoista eniten pelannut pelaaja pelaa Veikkausliigassa noin puolet kaikesta peliajasta. Seurojen välillä on toki eroja, mutta yleensä yhdenneksitoista eniten pelanneen pelaajat asettuvat välille 40–60 prosenttia kaikista peliminuuteista. (Veikkausliiga 2022c)

Pelaajasiirtojen osalta tässä opinnäytetyössä käsitellään vain pelaajasiirtoja, joissa on maksettu siirtokorvaus tai FIFA:n kasvattajarahaa.

5.1 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tavoitteena on tarkastella onko Veikkausliiga todella kasvattajasarja. Tai minkälainen kasvattajasarja se on. Kysymystä tarkastellaan kahden pääteeman kautta: kuinka paljon suomalaisnuoret saavat peliaikaa Veikkausliigassa, ja kuinka paljon ja minkälaisilla siirtosummilla suomalaispelaajia myydään ulkomaille Veikkausliigaa kovempiin

sarjoihin. Tarkastelun ajankohtana ovat vuodet 2018–2021 ja varsinaiset tutkimuskysymykset ovat tarkennettuna seuraavat.

1. Kuinka paljon alle 21-vuotiaat suomalaiset pelaavat Veikkausliigassa?
2. Kuinka paljon suomalaiset nuoret pelaavat Veikkausliigassa suhteessa ulkomalaispelaajiin?
3. Kuinka paljon Suomesta myydään pelaajia ulkomaille?

Peliminuuttien ja pelaajamyyntien osalta tehdään vertailua muutaman verrokkimaan kanssa. Peliminuuttien osalta vertailua muihin maihin voidaan tehdä, mutta yksiselitteisten johtopäätösten tekeminen on haastavaa, sillä eri maiden sarjat ovat luonnollisesti eri tasoisia.

Pelaajamyyntien osalta vertailua on tehty muiden Pohjoismaiden kanssa. Ja kuten sanottu, peliajoissa tehdään paljon Veikkausliigan sisäistä vertailua suomalaisten nuorten ja Veikkausliigassa pelaavien ulkomaalaisten välillä.

6 Tutkimuksen toteutus

Tässä luvussa kerrotaan tutkimuksen toteutuksesta. Tieteellinen tutkimuksen kirjoittaminen on luonteeltaan prosessimaista ja sen tarkoituksena on tuottaa tietoa. Tieteelliselle tekstille on ominaista, että se rakentuu aikaisemmille kirjoituksille, mutta myös tutkijan omalle tutkimustyölle. (Kniivilä, Lindblom-Ylänne & Mäntynen 2017, 21.)

Koska aikaisempaa tieteellistä tekstiä tämän tutkimusaiheen tiimoilta on vähän, tai sitä on vaikea löytää, rakentuu tämä tutkimus suurimmilta osin omalle tutkimustyölleni, joka tietysti liittyy oleellisesti nykyiseen työhöni Suomen Palloliitossa. Ensimmäisessä alaluvussa käsitellään tutkimuksen empiirisen aineiston keruu, toisessa alaluvussa tarkastellaan opinäytetyön tutkimusmenetelmiä ja kolmannessa alaluvussa tutkimusidean syntyä.

6.1 Aineiston keruu

Opinnäytetyön aineistoa on kerätty erilaisista ei-julkisesti ja julkisesti saatavilla olevista tiedostoista, joita olen itse kerännyt virallisesti ja epävirallisesti jo vuosia. Peliminuutteja, keski-ikä ja muita pelaikaan liittyviä tuloksia on kerätty Veikkausliigan tilastoista ja työnantajani Palloliiton kilpailuhallintajärjestelmästä löytyvistä tiedostoista. Tämä kilpailuhallintajärjestelmä ei ole julkinen tiedosto, mutta suurin osa siellä olevasta tiedosta ei ole mitään salaista tietoa.

Pelaajamyyntien osalta tilastoja on kerätty FIFA Transfer Matching System -järjestelmästä, jonne kirjataan kaikki ammattilaispelaajien seurasiirot sekä Transfermarkt-sivustolta. Transfermarkt-sivusto on yleisesti varsin tunnustettu tiedon lähde.

Ilta-Sanomien jalkapallotoimittaja Johanna Nordling kirjoittaa Transfermarkt-sivustosta näin: *”Kyseessä on uskomattoman laaja jalkapallosivusto, varmasti maailman kattavin pelaajien ja seurojen tietopankki. Kuulusaksi ja merkittäväksi Transfermarkt on kuitenkin noussut ennen kaikkea siksi, että se määrittää jokaisen pelaajan markkina-arvon.”* (Ilta-Sanomat 2021)

Minulla on työni puolesta pääsy FIFA:n TMS-järjestelmään, mutta valtaosa tiedoista on salaista eikä kaikkea saa julkaista. Sain kuitenkin FIFA:lta luvan julkaista joitain tietoja yleisellä tasolla niin, ettei yksittäisten pelaajasiirtojen seuroja, pelaajia tai siirtosummia tule ilmi.

Taustatietona tutkimuksessa on käytetty myös asiantuntijoiden haastatteluja. Asiantuntijoita haastatellaan, koska heillä oletetaan olevan erityisosaamista tutkimuskysymykseen

liittyvistä prosesseista. Ilmiönä asiantuntijuus on kuitenkin monimuotoinen, joten on tärkeää, että haastattelija kykenee löytämään tutkimusaiheensa kannalta oleellisen asiantuntijuuden ja tunnistamaan keskeiset toimijat. (Alastalo, Åkerman & Vaittinen 2017, 193.)

Tämän tutkimuksen asiantuntijahaastattelut suoritettiin muutamalle suomalaiselle ja ulkomaalaiselle pelaaja-agentille, sekä kolmelle eurooppalaisen seuran pelaajatarkkailijalle. Henkilöiden valinnan yhtenä perusteluna oli se, että kyseiset henkilöt tuntevat suomalaiset pelaajamarkkinat joko hyvin tai erinomaisesti. Kysymyksiä asiantuntijoille oli vain kaksi. Asiantuntijoita käsitellään tässä tutkimuksessa nimettöminä.

1. Kuinka tärkeässä roolissa nuorten maaottelut ovat pelaajatarkkailussa?
2. Minkälainen vaikutus pelaajan iällä on pelaajatarkkailussa?

6.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusotteen valinnan lähtökohtana pitäisi aina olla tutkimusongelma. Tästä johdetaan ongelmaan parhaiten soveltuva lähestymistapa. Laadullinen tutkimusote tuo tutkimukseen syvyyttä ja määrällinen tutkimusote laajuutta. Näitä eri otteita ei tulisi nähdä kilpailevina vaan tosiaan täydentävinä menetelminä. (Kananen 2017, 175.)

Tässä opinnäytetyössä on pääosin käytetty kvantitatiivisia eli määrällisiä tutkimusmenetelmiä. Nuorten pelaajien asemaa ja roolia Veikkausliigassa on tarkasteltu tilastojen ja numeroiden avulla: eli kaikessa yksinkertaisuudessaan on tutkittu nuorten pelaajien peliminnuuttien määrää Suomen korkeimman aikuisten sarjatason eli Veikkausliigan otteluissa.

Lyhyet, mutta ytimekkäät asiantuntijahaastattelut on tehty kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimusmenetelmän avulla. Asiantuntijahaastatteluiden avulla on pyritty ymmärtämään niitä ilmiöitä ja periaatteita, mitä suomalaispelaajien ja suomalaissarjojen tarkkailuun liittyy. Asiantuntijahaastattelut toteutettiin hyvin vapaamuotoisesti tekstiviesti- tai sähköpostikyselynä. Tuloksissa olevat asiantuntijoiden näkemykset käsitellään nimettöminä. Vastaukset on joissain tapauksissa muutettu puhekielestä kirjakieleksi, mutta niin että vastausten ydinsanoma ei muutu.

6.3 Tutkimusidean synty

Yksi iso motivaatiotekijä tämän tutkimuksen taustalla on se, että haluaisin vaikuttaa siihen, että tulevaisuudessa nuoret pelaajamme saisivat enemmän mahdollisuuksia aikuisten peleissä ja entistä aikaisemmin. Uskallan sanoa, että kokemukseni asian tiimoilta on niin laaja, että samanlaista kenttätason omakohtaista kokemusta ja tietoa löytyy harvalta tästä maasta yhtä paljon.

Tutkimuksen yhteydessä pyrin luonnollisesti pohtimaan myös omaa asemaani suomalaisen huippujalkapalloilun aktiivisena toimijana ja objektiivisuuttani tutkimuksen suhteen. Tutkimuksen taustalla on totta kai oma henkilökohtainen näkemykseni, jonka mukaan Suomessa ei uskalleta luottaa nuoriin pelaajiin tarpeeksi paljon. Mielestäni nuorten peliaika on vähäistä etenkin, kun otetaan huomioon, että jalkapalloseurat ympäri maan ainakin teoriassa haluavat nimenomaan kasvattaa nuoria jalkapalloilijoita pelaamaan Suomea kovempiin maihin.

Olen vuosia nähnyt läheltä, kuinka nuoret pelaajat vastaavat huutoon, kun heihin luotetaan ja uskotaan. Muun muassa HJK:ssa ollessani nuoret pelaajat ottivat lähes järjestään isoja ja nopeita kehitysaskelaita, kun saivat tai ottivat edustusjoukkueessa ison roolin. Esimerkiksi 2010-luvun alkupuolella useat nuoret nousivat pelaavaan kokoonpanoon ja myöhemmin myös A-maajoukkueeseen Johannes Westöä lukuun ottamatta. Lista on pitkä: Juhani Ojala, Westö, Mikko Sumusalo, Teemu Pukki, Alexander Ring, Robin Lod, Valtteri Moren, Joel Pohjanpalo ja Nikolai Alho nousivat kaikki alle 21-vuotiaina edustusjoukkueen pelaavaan kokoonpanoon ja ottivat pian myös ison roolin joukkueessa. Kyseessä on tietysti loistavien pelaajien joukko, mutta uskon että myös tämän päivän nuorilta pelaajilta löytyy valtavasti potentiaalia edellä mainittujen pelaajien tavoin. 2010-luvun alussa ulkomaalaispelaajia oli tosin paljon vähemmän ja nuorille suomalaisille näin ollen mahdollisuuksia ja pelipaikkoja tarjolla enemmän.

7 Tulokset

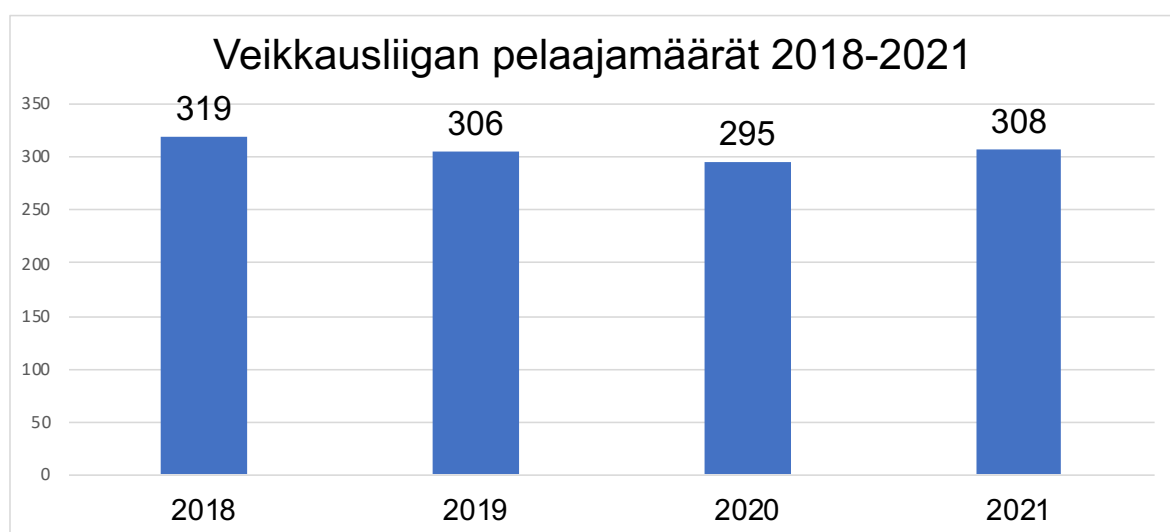
Tässä luvussa perehdytään tutkimuksen tuloksiin. Tutkimuksessa on laskettu erityisesti nuorten suomalaispelaajien pelattuja minuutteja Veikkausliigassa vuosina 2018–2021, mutta muutamissa tilastoissa on laskettu myös ulkomaalaisten pelaajien ja omien kasvat- tien minuutteja. Peliainkoja on vertailtu myös kansainvälisesti. Tilastoissa on laskettu ni- menomaan pelattuja minuutteja, ei seuran niitä sopimuspelaajia, jotka eivät ole kentällä käyneet.

Veikkausliigan osalta lähteinä on käytetty Suomen Palloliiton kilpailuhallintajärjestelmän tietoihin pohjautuvia tilastoja ja Veikkausliigan omia tilastoja. Ulkomaalaisten seurojen ja liigojen vertailussa lähteinä ovat olleet CIES Football Observatory- ja Transfermarkt -si- vustot.

Pelaajasiirtojen osalta tässä tutkimuksessa käsitellään vain niitä siirtoja Suomesta ulko- maille, joissa suomalaiselle seuralle on maksettu siirtokorvaus tai FIFA:n kasvattajarahaa. Osassa tuloksista käsitellään kaikkia Suomesta siirtyneitä pelaajia ja osassa vain suoma- laisia pelaajia.

7.1 Veikkausliigan pelaajamäärät 2018–2021

Veikkausliigan 12 joukkueessa pelaa vuosittain yhteensä reilut 300 pelaajaa. Ko- ronavuonna 2020 pelattiin normaalia vähemmän otteluita, minkä takia pelaajamäärät oli- vat hieman pienemmät. Vuonna 2021 pelaajien määrä palasi kuitenkin viime vuosien nor- miin, eli reiluun 300 pelaajaan.

Kuvio 1. Veikkausliigan kokonaispelaajamäärät vuosina 2018–2021 (Veikkausliiga 2022c)

7.2 Nuorten pelaajien minuutit

Alle 21-vuotiaiden pelaajien, mukana myös ulkomaalaiset pelaajat, osuus kaikista pelatuista minuuteista Veikkausliigassa oli vuosina 2018–2021 keskimäärin noin kymmenen prosenttia.

Taulukko 2. Alle 21-vuotiaiden osuus pelatuista minuuteista (Suomen Palloliitto 2021)

Alle 21-vuotiaiden osuus pelatuista minuuteista/seura				
	2018	2019	2020	2021
FC Honka	0,0 %	1,9 %	3,6 %	26,8 %
FC Lahti	10,9 %	14,8 %	12,9 %	7,7 %
FC Haka			7,7 %	17,1 %
FC Inter	21,7 %	2,1 %	6,0 %	6,0 %
HJK	10,2 %	10,1 %	1,5 %	7,9 %
HIFK		16,3 %	5,8 %	0,8 %
IFK Mariehamn	7,6 %	0,4 %	3,7 %	6,3 %
Ilves	15,6 %	9,4 %	19,8 %	21,9 %
KuPS	3,5 %	7,7 %	0,0 %	9,4 %
AC Oulu				13,3 %
SJK	11,4 %	20,8 %	6,0 %	11,9 %
TPS	9,9 %		3,0 %	
RoPS	19,4 %	26,1 %	44,3 %	
KTP				4,9 %
VPS	12,4 %	25,1 %		
KPV		5,4 %		
PS Kemi	15,3 %			
Kaikki yhteensä	11,5 %	11,7 %	9,5 %	11,2 %

Taulukosta 2. voidaan havaita, että seurojen välillä heittely on isoa: esimerkiksi kaudella 2020 Rovaniemen Palloseuran pelaajista 44,3 prosenttia oli alle 21-vuotiaita, kun taas Kuopion Palloseuralla alle 21-vuotiaiden osuus joukkueesta vuonna 2020 oli nolla prosenttia. (Suomen Palloliitto 2021)

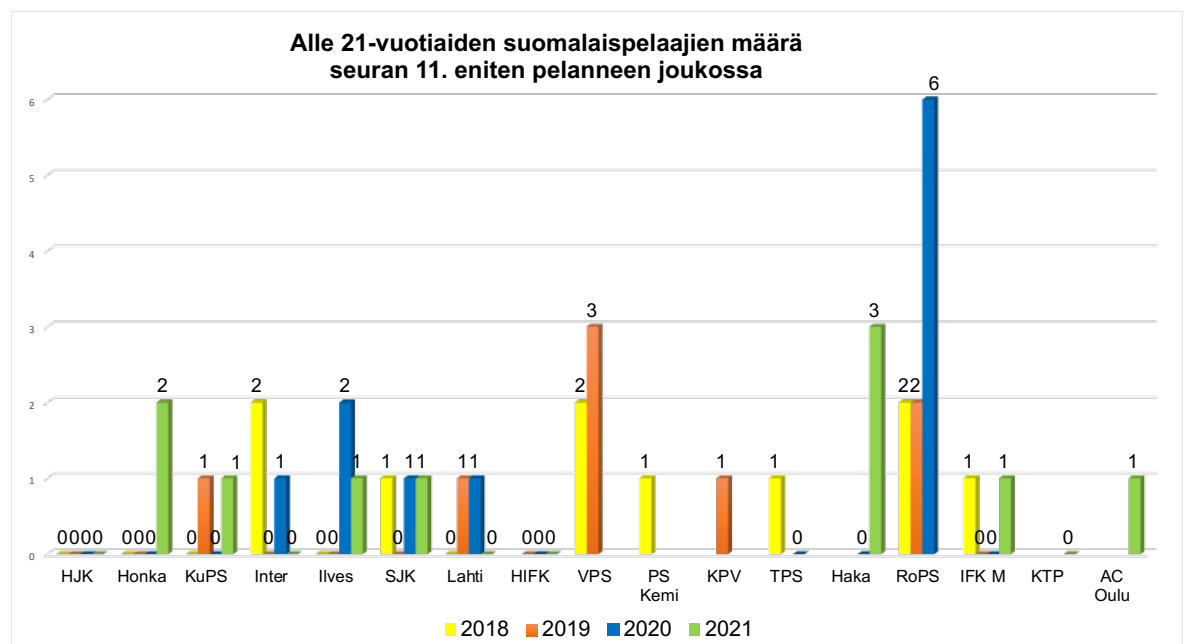
Myös yksittäisten seurojen tilastoissa on isoa heittelyä. Esimerkiksi HJK:lla oli kaudella 2018 alle 21-vuotiaita pelaajia 10,2 prosenttia, kun taas kaudella 2020 alle 21-vuotiaita oli vain 1,5 prosenttia. Myös turkulaisessa FC Interissä heilahtelu on ollut suurta: vuonna 2018 nuoria pelaajia oli 21,7 prosenttia ja vuonna 2019 ainoastaan 2,1 prosenttia. (Suomen Palloliitto 2021)

Espoolaisella FC Hongalla erot ovat myös isoja, mutta nuorten osuus ei pompi vaan on selkeässä nousussa: vuonna 2018 alle 21-vuotiaiden osuus FC Hongassa oli nolla prosenttia, kun taas vuonna 2021 alle 21-vuotiaiden osuus oli 26,8 prosenttia. (Suomen Palloliitto 2021)

FC Hongan kohdalla tulos selittyy sillä, että kauden 2020 jälkeen seura päätti satsata aikaisempaa enemmän nuoriin pelaajiin, mikä näkyi välittömästi nuorten kasvaneessa pelaajassa. FC Hongan urheilutoimenjohtaja Petri Vuorinen kertoi seuran kotisivuilla seuran strategisesta valinnasta näin: ”FC Hongassa on tehty iso, strateginen valinta nuorten pelaajien osalta sekä omien kasvattien että alueen pelaajien suhteen. Tämä on ajoittunut hyvin tähän vuoteen, ja sitä kautta edustusjoukkueen ryhmä on muuttunut jo nyt.” (FC Honka 2021)

7.2.1 Nuoret pelaajat eniten pelanneiden joukossa

Pelattujen minuuttien perusteella 20-vuotiaiden tai sitä nuorempien pelaajien rooli ei ole Veikkausliigassa merkittävä, sillä vain muutamassa seurassa alle 21-vuotiaat ovat isossa roolissa. Seuraavassa kuviossa (Kuvio 2.) on laskettu seuroittain alle 21-vuotiaiden suomalaispelaajien määrä yhdentoista eniten pelanneen pelaajan joukossa vuosittain.

Kuvio 2. Alle 21-vuotiaat suomalaiset 11. eniten pelanneen joukossa (Veikkausliiga 2022c)

Keskimäärin joukkueen 11. eniten pelannut pelaaja pelaa Veikkausliigassa siis noin puolet joukkueensa kaikista pelaajasta. Seurojen välillä on tietenkin eroja, mutta yleensä 11. eniten pelanneen pelaajat asettuvat välille 40–60 prosenttia kaikista peliminuuteista. (Veikkausliiga 2022c) Mistään valtavasti pelimäärästä ei siis välttämättä ole kysymys, vaikka pelaaja olisi yhdentoista eniten pelanneen joukkossa, mutta pelaajan rooli ja arvo joukkueessa on tällöin kuitenkin merkittävä.

7.2.2 Nuorten maajoukkuepelaajien seurat

Alla olevassa taulukossa (taulukko 3.) on kahdeksan suomalaista seuraa, joista on ollut eniten nuorten poikien maajoukkuepelaajia vuosina 2014–2021. Vuonna 2020 pelattiin koronapandemian takia normaalia selvästi vähemmän maaotteluita, minkä takia vuoden 2020 määrät ovat kaikilla luonnollisesti pienemmät. Vuodesta toiseen eniten poikien U21 – U15 -maajoukkuepelaajia tulee HJK:sta, reilut 30 pelaajaa vuosittain.

Taulukko 3. Nuorten maajoukkuepelaajien U21-U15 määrä seuroittain (Suomen Palloliitto 2021)

Seura	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
HJK	36	32	33	29	33	33	9	35
FC Honka	16	8	12	12	12	16	5	12
Ilves	4	4	8	8	15	11	4	16
KuPS	13	10	8	10	16	5	2	4
TPS	21	15	8	5	8	6	1	7
FC Inter	4	3	3	3	8	9	4	8
RoPS	3	3	6	8	9	9	2	7
KäPa	13	17	17	12	4	5	0	11

Kuten taulukosta 3. näkyy, HJK:n nuorten maajoukkuepelaajien määrät ovat vuodesta toiseen lähes vakiot. FC Hongassa maajoukkuepelaajien määrä on myös pysynyt aika vakiona. Selkeimmän nousun maajoukkuepelaajien määrässä on viime vuosina tehnyt Ilves ja rajuinta lasku on ollut Kuopion Palloseurassa.

7.2.3 Nuorten maajoukkuepelaajien määrän ja veikkausliigaminuuttien suhde

Huomioitavaa tuloksissa on se, että useassa isossa ja merkittävässä kasvattajaseurassamme alle 21-vuotiaiden peliminuutit ovat vähäisiä. Nuorten maajoukkuepelaajien määrään suhteutettuna on hieman erikoista, että esimerkiksi HJK:ssa ei vuosina 2018–2021 ollut yhdentoista eniten pelanneen joukkossa yhtään nuorta pelaajaa. Sivistynyt arvaus on kuitenkin se, että vuoden 2022 osalta nuorten pelaajat tulevat HJK:n osalta olemaan rohkeavammat.

Toisessa suuressa kasvattajaseurassa FC Hongassa ei pelannut vuosina 2018–2020 yhdentoista eniten pelanneiden joukossa yhtään nuorta pelaajaa, mutta vuonna 2021 seuran yhdentoista eniten pelanneen joukossa oli jo kaksi nuorta pelaajaa.

Kuopion Palloseurassa puolestaan vuosina 2018–21 alle 21-vuotiaiden osuus kaikesta peliajasta ei ollut kertaakaan yli kymmentä prosenttia, ja kuten huomattiin niin vuonna 2020 alle 21-vuotiaiden osuus KuPS:n joukkueesta oli nolla prosenttia! KuPS:n tavoin HJK:ssa ajanjaksolla 2018–2021 alle 21-vuotiaiden osuus peliajoista ei ollut kertaakaan yli Veikkausliigan keskiarvon. Ilveksessä sen sijaan vuotta 2019 lukuun ottamatta alle 21-vuotiaiden osuus kaikista veikkausliigaminuuteista on ollut reilusti yli kymmenen prosenttia.

Joka tapauksessa tulosten perusteella voidaan päätellä, että seuran suuri nuorten maa-joukkuepelaajien määrä ei korreloi seurojen nuorten pelaajien peliajoissa Veikkausliigassa.

7.2.4 Veikkausliigaseurojen keski-iat 2018–2021

Taulukossa 4. on laskettu Veikkausliigaseurojen peliminuutteihin perustuva keski-ikä seuroittain. Tavoitteena on ollut laskea keskiarvo mahdollisimman tarkasti tavalla, joka ottaa huomioon sekä pelaajien iät että heidän pelaamiensa minuuttien määrät. Tämä siksi, että halutaan tarkempaa tietoa kuin pelkkä seuran sopimuspelaajien keski-ikä.

Taulukko 4. Peliminuutteihin perustuva keski-ikä Veikkausliigassa 2018–21 (Suomen Palloliitto 2021)

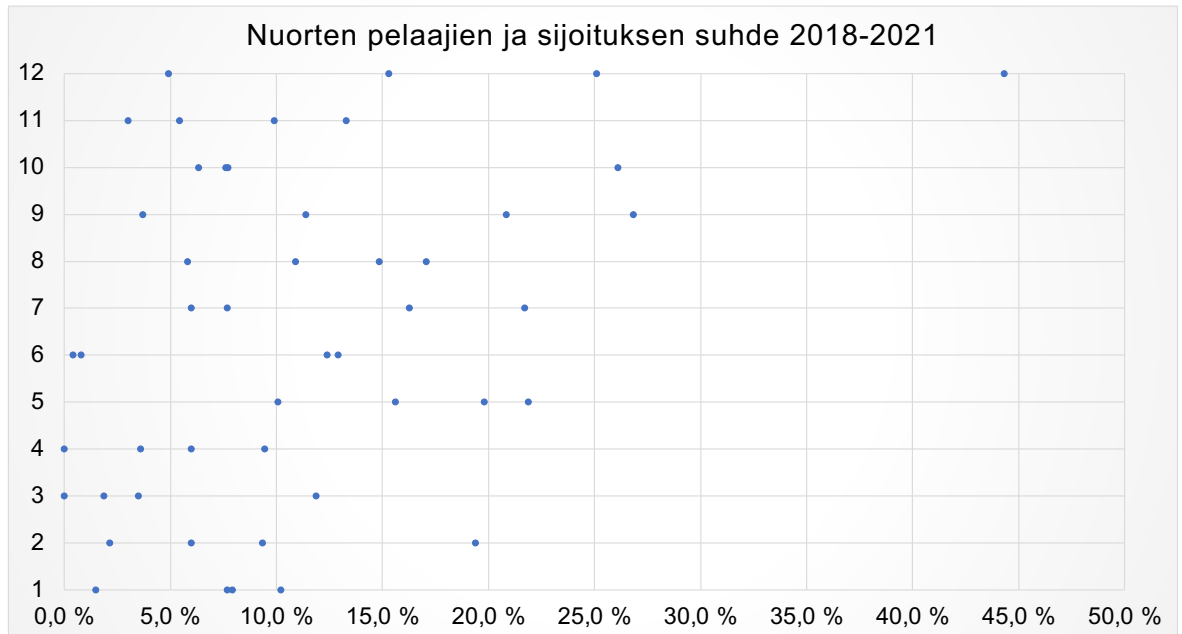
Peliminuutteihin perustuva keski-ikä				
	2018	2019	2020	2021
Ilves	23,8	25,0	23,9	22,8
AC Oulu				24,9
VPS	25,4	24,8		
RoPS	26,5	25,7	23,1	
TPS	25,1		25,5	
FC Haka			25,1	25,7
PS Kemi	25,4			
KuPS	25,4	26,3	25,9	24,9
IFK Mariehamn	25,9	25,8	25,3	26,9
HJK	25,7	25,2	28,0	26,6
FC KTP				26,6
SJK	26,4	26,2	26,8	27,3
FC Lahti	25,9	26,1	26,2	28,6
FC Inter	25,8	27,0	26,6	27,6
HIFK		27,0	27,3	26,5
FC Honka	27,5	29,4	29,0	26,1
KPV		28,3		
Keskiarvo	25,6	26,4	26,1	26,2

Vaikka Ilveksellä ei ole ollut yhdentoista eniten pelanneen joukossa valtavasti nuoria pelaajia, on Ilveksellä ollut jo vuosia keski-ikältään Veikkausliigan nuorin tai toiseksi nuorin joukkue. Ilves onkin ehkä eniten Veikkausliigassa profiloitunut nuorten pelaajien kasvattajana.

7.2.5 Nuorten pelaajien ja sijoituksen suhde

Kun pohditaan nuorten peliminuuttien ja menestyksen suhdetta Veikkausliigassa, voidaan havaita, että vuosina 2018–2021 kovin nuorella joukkueella ei mestaruutta voitettu. Sarjan viimeiseksi jääneen joukkueen ikäjakauma on vaihdellut paljon, kuitenkin niin, että selvästi eniten nuoria käyttänyt vuoden 2020 RoPS putosi Veikkausliigasta. Sijojen 2–11 välillä voidaan havaita, että alle 21-vuotiaiden peliajalla ei ollut kovin suurta merkitystä menestyksen kanssa.

Mestareista eniten vastuuta nuorille kyseisellä neljän vuoden ajanjaksolla antoi vuoden 2018 HJK, jossa alle 21-vuotiaat pelasivat 10,2 prosenttia peliminuuteista. Vanhin mestari on taas vuoden 2020 HJK, jossa alle 21-vuotiaat pelasivat vain 1,5 prosenttia kaikista minuuteista.

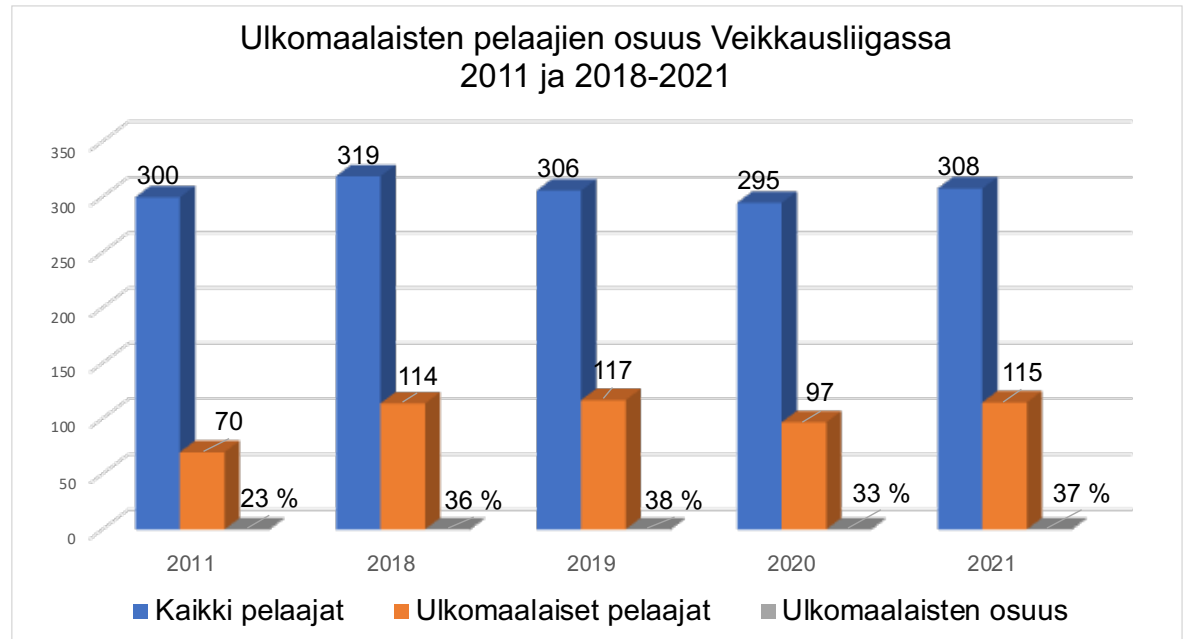
Kuvio 3. Nuorten pelaajien ja sijoituksen suhde Veikkausliigassa (Veikkausliiga 2022c ja Suomen Palloliitto 2021)

7.3 Ulkomaalaisten pelaajien minuutit

Ulkomaalaisten pelaajien määrän kasvu jalkapallosarjoissa ympäri maailman on normaali ilmiö. CIES Football Observatory tutki 135 liigan kokoonpanoja ja toukokuussa 2020 ulkomaalaisten pelaajien määrä oli 22 prosenttia, kun tuo luku vuonna 2017 oli 16 prosenttia. Muihin maansiin verrattuna Euroopassa ulkomaalaisten osuus vuonna 2020 oli suurin, 27 prosenttia ja Etelä-Amerikassa pienin, yhdeksän prosenttia. (CIES Football Observatory 2022a)

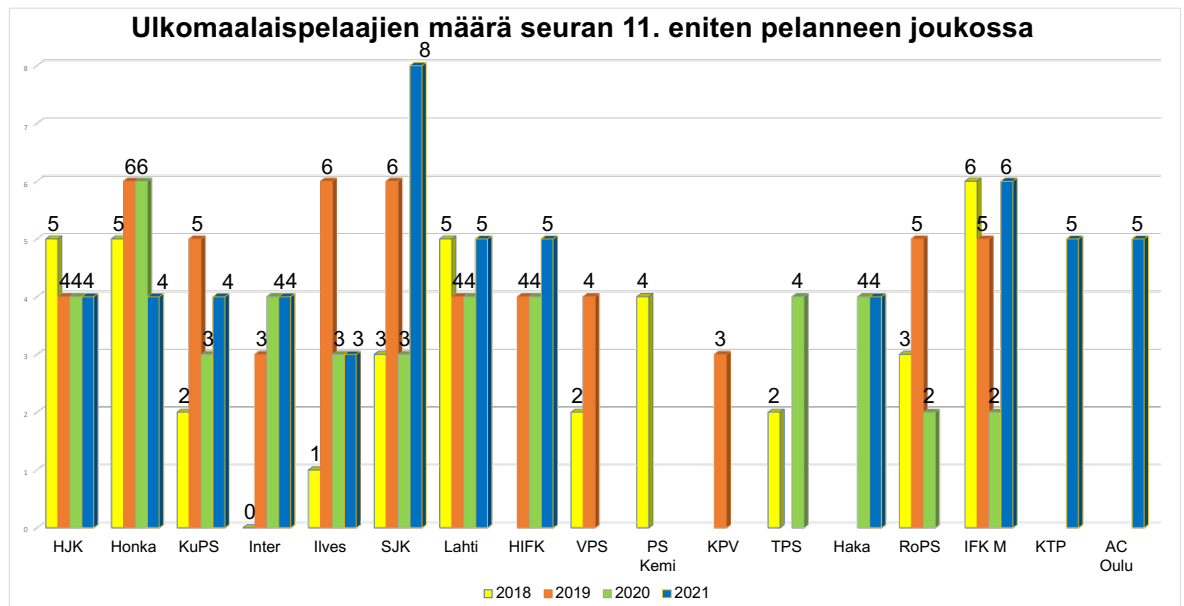
Veikkausliigassa on viime vuosina ollut reilusti kansainvälistä keskiarvoa enemmän ulkomaalaispelaajia. Vuosien 2018–2021 välillä ulkomaalaisten pelaajien osuus on asettunut välille 33–38 prosenttia. Korona-vuonna 2020 ulkomaalaisten pelaajien määrä laski hie- man edellisvuodesta ollen 33 prosenttia. Kaudella 2021 ulkomaalaisten osuus nousi kuit- tenkin takaisin 38 prosenttiin.

Jos aikajanaa laajennetaan, niin huomataan, että myös Suomessa kasvu on ollut kovaa ja ulkomaalaisten pelaajien määrä on kasvanut kymmenessä vuodessa merkittävästi. Kaudella 2011 Veikkausliigan 300 pelaajasta ulkomaalaisia pelaajia oli 70 eli 23 prosenttia, kun vuonna 2021 ulkomaalaisten pelaajien osuus oli siis 38 prosenttia.

Kuvio 4. Ulkomaalaisten pelaajien osuus Veikkausliigassa 2011 ja 2018–2021 (Veikkausliiga 2022c ja Suomen Palloliitto 2021)

Isoimmat minuutit keränneiden pelaajien joukossa ulkomaalaisten osuus on noussut myös merkittävästi. Vuonna 2011 Veikkausliigan kolmella parhaalla joukkueella HJK:lla, Turun Interillä ja Turun Palloseuralla oli yhdentoista eniten pelanneen joukossa yhteensä kolme ulkomaalaista pelaajaa eli noin yksi prosentti. Vuonna 2021 Veikkausliigan kolmella parhaalla joukkueella HJK:lla, KuPS:lla ja Seinäjoen Jalkapallokerholla oli yhdentoista eniten pelanneen joukossa yhteensä 16 ulkomaalaista pelaajaa eli 48 prosenttia. (Veikkausliiga 2021) Viime kaudella 2021 veikkausliigaseurojen yhdentoista eniten pelanneen joukossa oli keskimäärin lähes viisi ulkomaalaista pelaajaa.

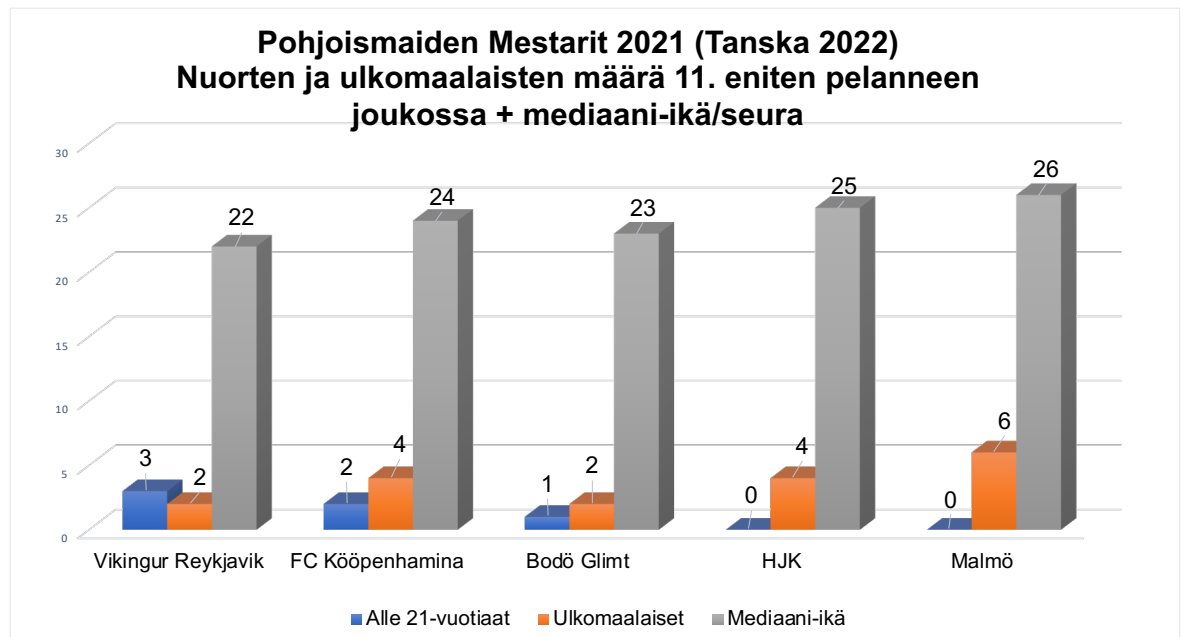

Kuvio 5. Ulkomaalaisten määrä seurojen 11. eniten pelanneen joukossa (Veikkausliiga 2022c)

Jos tarkastellaan viime vuosien keskiarvoja, niin voidaan todeta, että Veikkausliigaseurojen avauskokoonpanoissa on keskimäärin noin viisi ulkomaalaista pelaajaa ja hieman alle yksi nuori suomalaispelaaja. Tässä tilastossa on siis laskettu seurojen yksitoista eniten pelannutta pelaajaa.

7.4 Kansainvälinen vertailu

Vertailtaessa Suomen, Islannin, Ruotsin ja Norjan vuoden 2021 mestareita sekä Tanskan kauden 2021–22 mestaria löytyy joitain eroavaisuuksia. Näissä tilastoissa on laskettu kotimaan pääsarjojen minuutit. Suomen Mestari HJK ja Ruotsin mestari Malmö olivat ainoat mestarit, joissa yhdentoista eniten pelanneen joukossa ei ollut yhtään alle 21-vuotiasta pelaajaa. HJK:lla ja Malmöllä oli myös eniten ulkomaalaisia ja mediaani-ikästään vanhimmat yksitoista eniten pelannutta.

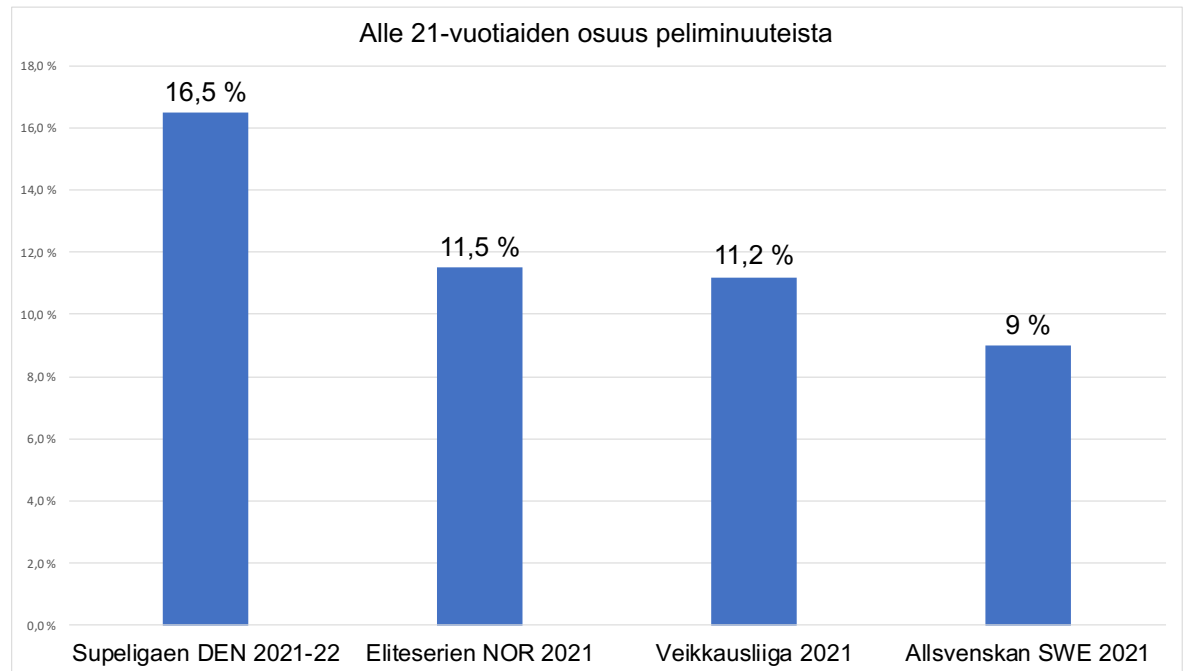

Kuvio 6. Nuorten ja ulkomaalaisten määrä Pohjoismaiden mestareissa (Transfermarkt 2022 ja Veikkausliiga 2022c)

Mestarien liigan neljällä viime mestarilla Real Madridilla (2022), Chelsealla (2021), Bayern Münchenilla (2020) ja Liverpoolilla (2019) oli jokaisella mestaruusvuonna yhdentoista eniten pelanneen joukossa yksi alle 21-vuotias pelaaja. (Transfermarkt 2022d)

Pohjoismaiden pääsarjojen vertailussa vuonna 2021 (Tanska kausi 2021–22) Veikkausliigan alle 21-vuotiaiden osuus (11,2 prosenttia) asettuu Norjan kanssa samalle tasolle. Norjan Eliteserienissa vuonna 2021 alle 21-vuotiaiden osuus kaikista minuuteista oli 11,5 prosenttia. Tanskan Superliigassa kaudella 2021–22 alle 21-vuotiaiden osuus kaikista minuuteista oli 16,5 prosenttia ja Ruotsin Allsvenskanissa 2021 nuorten osuus oli vain yhdeksän prosenttia. (CIES Football Observatory 2022b) Pohjoismaisista seuroista eniten nuoriin luottaa tanskalainen FC Nordsjælland, jossa esimerkiksi kaudella 2020–21 alle 21-vuotiaat pelasivat 49 prosenttia kaikista minuuteista. (CIES Football Observatory 2021)

Taulukko 5. Alle 21-vuotiaiden osuus pelatuista minuuteista Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan pääsarjoissa (CIES Football Observatory 2022b ja Suomen Palloliitto 2021)

7.4.1 Teini-ikäisten peliajan vertailu

CIES Football Observatoryn tutkimuksen mukaan Euroopan 31 (Suomi ei mukana) parhaassa pääsarjassa vuosina 2009–2019 alle 19-vuotiaiden osuus kaikesta peliajasta oli keskimäärin 3,2 prosenttia. Lokakuussa 2020 tämä alle 19-vuotiaiden osuus oli noussut neljään prosenttiin (CIES Football Observatory 2020). Veikkausliigassa vuonna 2020 alle 19-vuotiaiden pelaajien osuus oli 1,9 prosenttia. (Suomen Palloliitto 2020)

Euroopan jalkapalloliiton UEFA:n Intelligence Centre tutki Euroopan 20 parasta jalkapallon pääsarjaa kaudella 2020–21. Teini-ikäiset eli alle 20-vuotiaat pelasivat Itävallassa, Tanskassa ja Sveitsissä yli yhdeksän prosenttia kaikista minuuteista, mutta esimerkiksi Turkissa vain 1,7 prosenttia ja Italiassa 2,2 prosenttia. (UEFA The European Footballing Landscape, 43.) Veikkausliigassa teini-ikäisten osuus peliminuuteista vuonna 2020 oli viisi prosenttia (Suomen Palloliitto 2020).

7.4.2 Alle 24-vuotiaiden pelaajan vertailu

UEFA:n Intelligence Centre tutki myös alle 24-vuotiaiden pelaajien osuuksia kaikista pelatuista minuuteista 20. Euroopan pääsarjassa. Veikkausliiga ei ollut tässä tutkimuksessa mukana, joten Veikkausliigan tulokset on saatu Palloliiton kilpailuhallintajärjestelmästä.

Hollannin pääsarjassa pelasi selvästi eniten alle 24-vuotiaita. Hollantia pidetään yleisesti perinteisenä kasvattajasarjana, eikä väite ole ainakaan näiden tulosten perusteella tuulesta temmattu. Myös Itävallassa, Sveitsissä ja Tanskassa alle 24-vuotiaat pelasivat yli 40 prosenttia kaikista minuuteista. (UEFA The European Footballing Landscape, 43.)

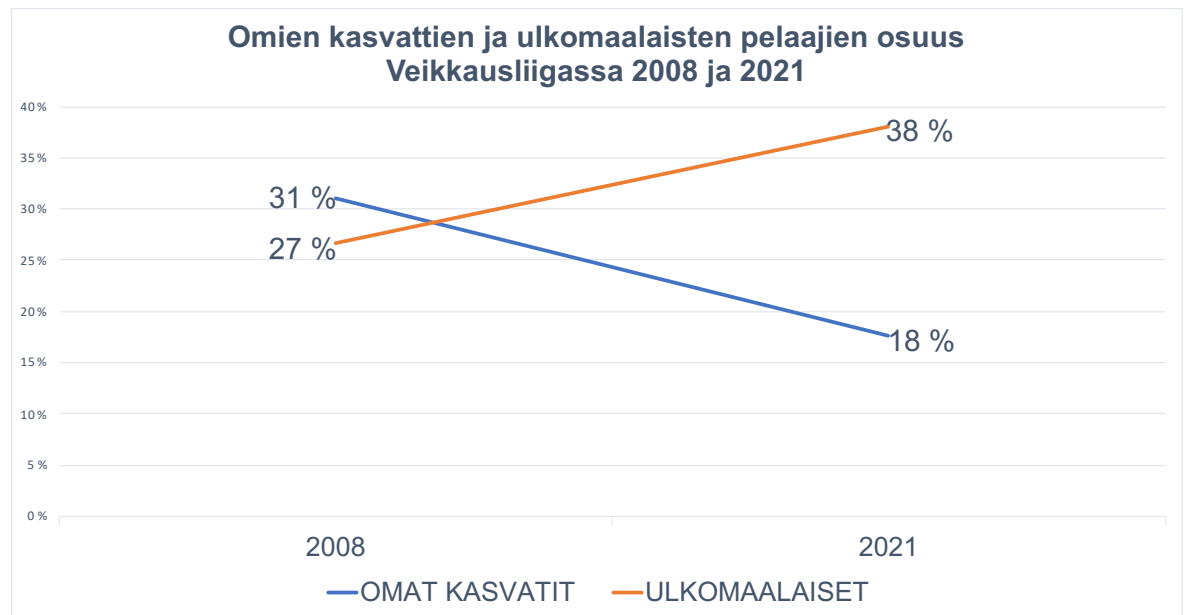
Veikkausliigassa kaudella 2021 alle 24-vuotiaiden osuus kaikista minuuteista oli 29 prosenttia. Tämän taulukon perusteella Veikkausliiga ei ole varsinaisesti mikään nuorten pelaajien sarja, mutta toisaalta vuonna 2020 alle 24-vuotiaiden osuus oli 25 prosenttia, joten nuorten minuuteissa on havaittavissa nousua. (Suomen Palloliitto 2021)

Taulukko 6. Alle 24-vuotiaiden osuus peliminuuteista Euroopan pääsarjoissa (UEFA 2022 ja Suomen Palloliitto 2021)

Alle 24-vuotiaiden pelaajien osuus peliminuuteista			
<i>Pääsarja</i>		<i>Osuus</i>	<i>Kausi</i>
Hollanti		48 %	20/21
Sveitsi		43 %	20/21
Itävalta		42 %	20/21
Tanska		41 %	20/21
Ukraina		39 %	20/21
Ranska		38 %	20/21
Belgia		37 %	20/21
Saksa		35 %	20/21
Skotlanti		33 %	20/21
Norja		32 %	2021
Portugali		32 %	20/21
Venäjä		30 %	20/21
Suomi		29 %	2021
Englanti		28 %	20/21
Puola		28 %	20/21
Italia		27 %	20/21
Ruotsi		26 %	2021
Unkari		23 %	20/21
Espanja		23 %	20/21
Kreikka		21 %	20/21
Turkki		16 %	20/21

7.5 Omien kasvattien ja ulkomaalaisten pelaajien minuuttien vertailu

Samaan aikaan, kun ulkomaalaisten pelaajien määrä on Veikkausliigassa kasvanut merkittävästi, on seurojen omien kasvattien määrä luonnollisesti vähentynyt. Vuonna 2008 veikkausliigaseuroissa pelasi enemmän omia kasvatteja kuin ulkomaalaisia. Vuonna 2021 Veikkausliigassa pelasi puolestaan merkittävästi enemmän ulkomaalaisia pelaajia kuin seurojen omia kasvatteja. (Veikkausliiga 2022c)

Kuvio 7. Omien kasvattien ja ulkomaalaisten määrä Veikkausliigassa (Veikkausliiga 2022c).

Omien kasvattien pelaaminen on toisaalta ylipäätään aika harvinainen ilmiö pääsarjoissa ympäri maailman. Mestarien liigassa kaudella 2020–2021 seurojen omat kasvatit pelasivat lohkovaiheessa vain 16 prosenttia kaikista minuuteista. (UEFA The European Footballing Landscape 2022, 48.)

7.5.1 Maajoukkueiden kansainvälinen vertailu

Nuorten vähäinen peliaika näkyy myös Suomen miesten maajoukkueessa. Toisaalta on selvää, että mikäli nuoret eivät saa vastuuta seurajoukkueissaan, eivät he varmasti myös miesten A-maajoukkueessakaan isolla vastuulla pelaa.

Kesäkuussa 2021 pelatuissa EM-kisoissa Suomella oli avauskokoonten perusteella laskettuna kisojen toiseksi vanhin joukkue Slovakian jälkeen. Vain neljällä maalla, Suomella, Slovakialla, Ruotsilla ja Belgiassa oli jossain ottelussa avauskokoonten keski-ikä yli 30 vuotta.

Taulukko 7. EURO 2020 joukkueiden avauskoonpanojen keski-iat (Transfermarkt 2022e).

	Nuorin avaus	Vanhin avaus	Keskiarvo
Englanti	25,1	26,9	26,0
Turkki	26,0	26,8	26,4
Ukraina	25,9	27,0	26,5
Espanja	25,5	27,6	26,6
Wales	26,6	27,3	27,0
Skotlanti	26,9	27,8	27,4
Itävalta	27,2	27,6	27,4
Kroatia	27,2	28,2	27,7
Unkari	27,7	27,9	27,8
Puola	27,5	28,3	27,9
Italia	27,0	28,9	28,0
Tanska	27,8	28,4	28,1
Sveitsi	28,0	28,3	28,2
Hollanti	27,4	29,0	28,2
Ranska	28,0	28,4	28,2
Venäjä	26,8	30,0	28,4
Pohjois-Makedonia	28,2	28,9	28,6
Tshekki	28,3	28,8	28,6
Saksa	28,4	29,0	28,7
Portugali	28,9	29,8	29,4
Ruotsi	29,0	30,2	29,6
Belgia	29,1	30,4	29,8
Suomi	29,7	30,1	29,9
Slovakia	30,0	30,5	30,3

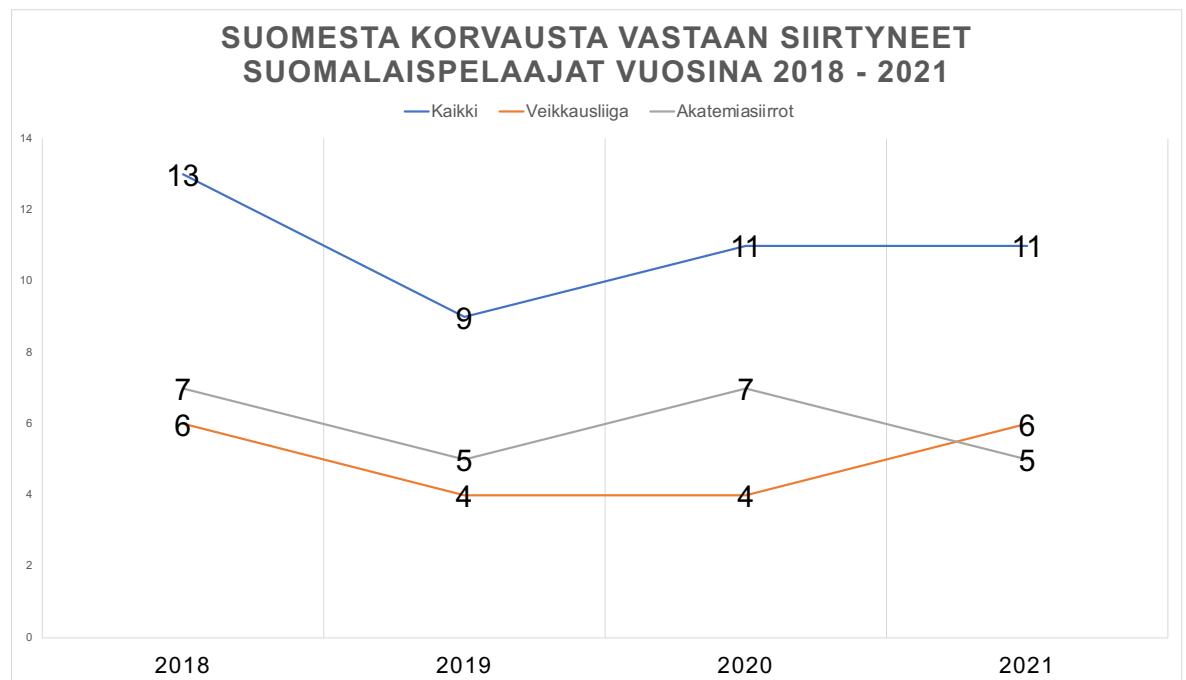
7.6 Pelaajasiirrot Suomesta ulkomaille 2018–2021

Vuosina 2018–2021 kokonaissiirtosummat Suomesta ulkomaille ovat pyörineet yhden – kahden ja puolen miljoonan euron paikkeilla. Kasvattajarahat ovat olleet 100 000 euron molemmin puolin. Huomioitavaa on, että yli 100 000 eurolla siirtyneiden suomalaispelaajien keski-ikä on selvässä laskussa: vuonna 2018 keski-ikä oli 19,75 vuotta ja vuonna 2021 keski-ikä oli 18,5 vuotta.

Taulukko 8. Pelaajasiirrot siirtosummalla/kasvattajarahalla Suomesta 2018–2021 (FIFA 2022c).

Pelaajasiirrot Suomesta 2018-2021				
	2018	2019	2020	2021
Siirtokorvaukset myynneistä ulkomaille (kaikki pelaajat)	2 460 000 €	1 170 000 €	1 390 000 €	2 410 000 €
Kasvattajarahat siirroista ulkomaille	0 €	80 000 €	190 000 €	130 000 €
Suomalaispelaajien keski-ikä yli 100 000€ siirrot	19,75v.	18v.	19,5v.	18,5v.

Siirtokorvauksella tai kasvattajarahalla siirtyneiden suomalaispelaajien kokonaismäärä ei ole viime vuosina kasvanut. Vuonna 2018 Suomesta siirtyi yhteensä 13 suomalaispelaajaa niin, että suomalainen seura sai joko siirtokorvauksen tai kasvattajarahaa. Vuonna 2021 Suomesta ulkomaille siirtokorvauksella tai kasvattajarahalla siirtyi yksitoista suomalaista pelaajaa. Kuviossa 8. akatemiasiirroilla tarkoitetaan pelaajia, jotka eivät olleet vielä Veikkausliigassa pelanneet.

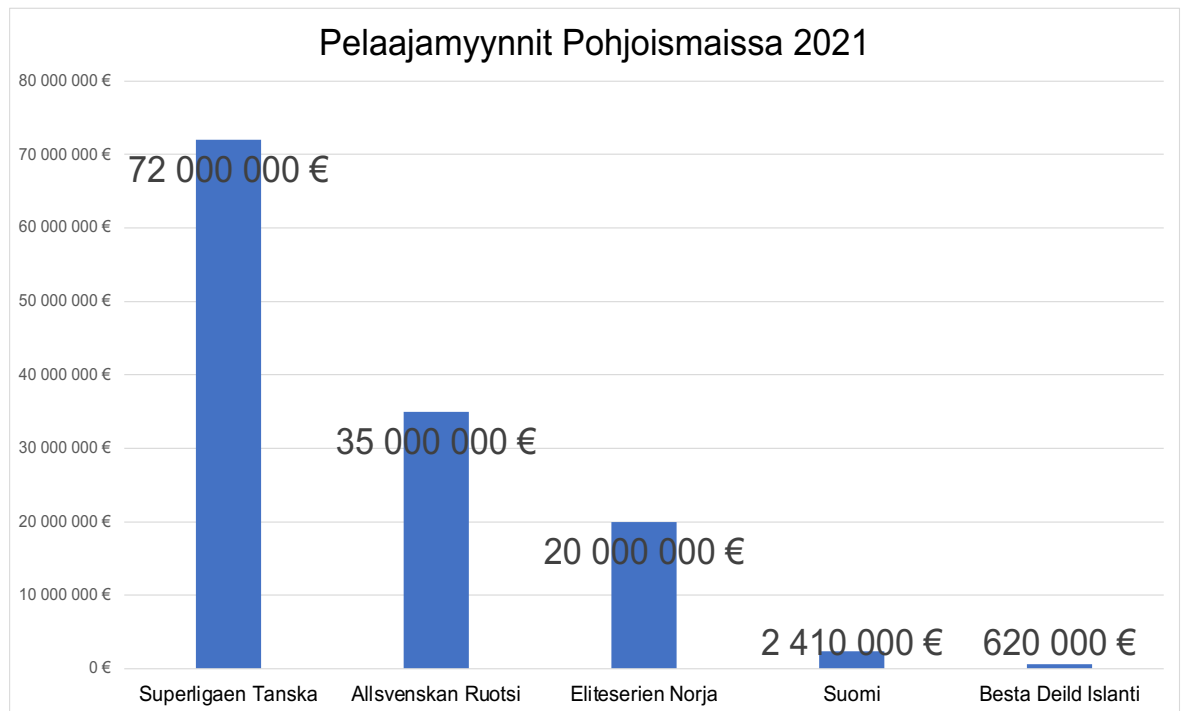

Kuvio 8. Ulkomaille siirtosummalla tai kasvattajarahalla siirtyneiden suomalaispelaajien lukumäärä 2018–2021. (FIFA 2022c)

7.7 Siirtosummien vertailu

Siirtosummat kertovat selvän arvion siitä, minkä tason kasvattajasarjasta on kyse. Pohjoismaiden sarjojen siirtosummat eroavat toisistaan valtavasti. Tanska on Pohjoismaiden vertailussa omassa kastissaan: vuonna 2021 Tanskassa myytiin pelaajia 72 miljoonalla eurolla. Ruotsi ja Norja ovat aika lähellä toisiaan, mutta tulevat selvästi Tanskan perässä. Ruotsin ja Norjan siirtosummat ovat kuitenkin merkittävästi isompia kuin Suomen ja Islannin, joiden siirtosummat ovat minimaaliset muihin Pohjoismaihin verrattuna.

Kuviossa 9. olevat summat on Suomea lukuun ottamatta haettu Transfermarkt-sivustolta, josta löytyvät tiedot ovat lähellä oikeaa, mutta eivät kuitenkaan täsmällisen tarkat. Tämä siksi, että kaikki siirtokorvaukset eivät ole julkista tietoa.

Kuvio 9. Pelaajamyyntien kokonaissumma Pohjoismaissa 2021 (FIFA 2022c ja Transfermarkt 2022f-i)

Myös yksittäisten pelaajien siirtosummissa Tanska on omassa kastissaan. Yksittäisten pelaajien siirtosummissa Suomi ja Islanti laahaavat kokonaissummien tavoin kaukana muiden Pohjoismaiden perässä. Suomessa ja Islannissa yli miljoonan euron pelaajasiirrot ovat harvinaisia.

Kallein yksittäinen pelaajasiirto		
	2020	2021
Superligaen Tanska	9 000 000 €	15 000 000 €
Allsvenskan Ruotsi	5 000 000 €	6 500 000 €
Eliteserien Norja	4 800 000 €	3 000 000 €
Suomi	350 000 €	500 000 €
Besta Deild Islanti	500 000 €	250 000 €

Kuvio 10. Suurimmat yksittäiset pelaajamyynnit Pohjoismaissa 2020 ja 2021 (Transfermarkt 2022f-i)

7.8 Pelaajatarkkailijoiden ja pelaaja-agenttien näkemyksiä

Pelaaja-agentteja ja ulkomaalaisten seurojen pelaajatarkkailijoita vierailee Suomessa todennäköisesti enemmän kuin koskaan. Asiantuntijoiden näkemykset ovat tarpeellisia, kun tutkimuksessa pohditaan pelaajamyyntien dynamiikkaa Suomesta kansainvälisille kentille.

Asiantuntijoina oli muutama suomalainen ja ulkomaalainen pelaaja-agentti sekä kolme ulkomaalaisen seuran pelaajatarkkailijaa, jotka olivat toimineet myös suomalaisten seurojen ja pelaajien kanssa. Tarkoituksena oli haastatella ihmisiä, jotka tuntevat suomalaisen jalkapallon tason suhteessa Eurooppaan.

Kysymyksiä oli kaksi: 1. Kuinka tärkeässä roolissa nuorten maaottelut ovat pelaajatarkkailussa? 2. Minkälainen vaikutus pelaajan iällä on pelaajatarkkailussa?

Asiantuntijat vastasivat seuraavasti.

Asiantuntija A:

Pienissä futismaissa massan laatu on niin matala, että ei ole järkeä laittaa resursseja esimerkiksi pelaajatarkkailuun Suomessa. Eli useat seurat antavat maajoukkueiden itse tehdä pelaajatarkkailun seurojen puolesta, ja seurat menevät suoraan katsomaan nuorten maaotteluihin valikoituneita pelaajia. En ole kuullut, että joku seura menisi katsomaan Veikkausliigan pelejä ilman, että siellä oltaisiin varta vasten jo maaotteluissa tarkkailtua pelaajaa.

Asiantuntija B:

Nuorten maaottelut ovat pelaajatarkkailussa ensisijaisen tärkeitä. Kotimaan sarjapelit merkitsevät ainoastaan siinä tilanteessa, että 16–19-vuotias pelaa pääsarjoitte-luita säännöllisesti.

Asiantuntija C, joka siteerasi kollegaansa:

Norjalaisen pelaajatarkkailijankollegani näkemys on se, että Veikkausliiga on Islannin pääsarjaa laadukkaampi, mutta Islannin liiga on monin verroin mielenkiintoisempi sarja seurojen/pelaajatarkkailijoiden näkökulmasta, koska siellä pelaa paljon omia nuoria joka joukkueessa.

Asiantuntija D:

Tietyt huippuseurat laittavat eri maan sarjat eri kategorioihin. Esimerkiksi erään valoliigaseuran mukaan Veikkausliiga on kategoriassa kolme, ja tämän kategorian sarjoissa kiinnostavia pelaajia ovat vain säännöllisesti pelaavat alle 19-vuotiaat pelaajat. Esimerkiksi kakkoskategorian sarjoissa kiinnostavia pelaajia voivat olla vielä parikymppiset pelaajat.

Asiantuntijoiden vastausten perusteella voidaan olettaa, että Veikkausliigaa selvästi parempien sarjojen pelaajatarkkailijoiden näkökulmasta on erittäin tärkeää, että nuoret pelaavat isohkossa roolissa Veikkausliigassa jo alle 20-vuotiaana. Myös maaotteluiden merkitys on erittäin iso, jotta pelaajille avautuu mahdollisuuksia siirtyä Veikkausliigaa parempiin ja rahakkaampiin sarjoihin kansainvälisille kentille.

8 Johtopäätökset ja pohdinta

Tässä luvussa teen tutkittujen tulosten perusteella omakohtaisia johtopäätöksiä, jotka totta kai pohjautuvat myös pitkään kokemukseeni huippujalkapalloilun parissa. Lisäksi arvioin tutkimuksen luotettavuutta ja pohdin mahdollisia kehitysehdotuksia.

8.1 Tilanneanalyysi ja johtopäätökset tulosten perusteella

Kun tarkastellaan Veikkausliigan vuosien 2018–2021 keskiarvoja peliminuuttien suhteen, voidaan todeta, että veikkausliigaseurojen avauskokoonten on pelannut keskimäärin noin viisi ulkomaalaista pelaajaa ja hieman alle yksi nuori suomalaispelaaja. Tulos ei ole yllätys, sillä ulkomaalaispelaajien määrä Veikkausliigassa on noussut kymmenessä vuodessa 23 prosentista 38 prosenttiin.

Suomalaiseurojen pelaajamyynneistä saamat tuotot ovat merkittävästi pienempiä kuin Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa. Näitä taustoja vasten Veikkausliigan kutsuminen kasvattajasarjaksi kuulostaa hieman epäuskottavalta.

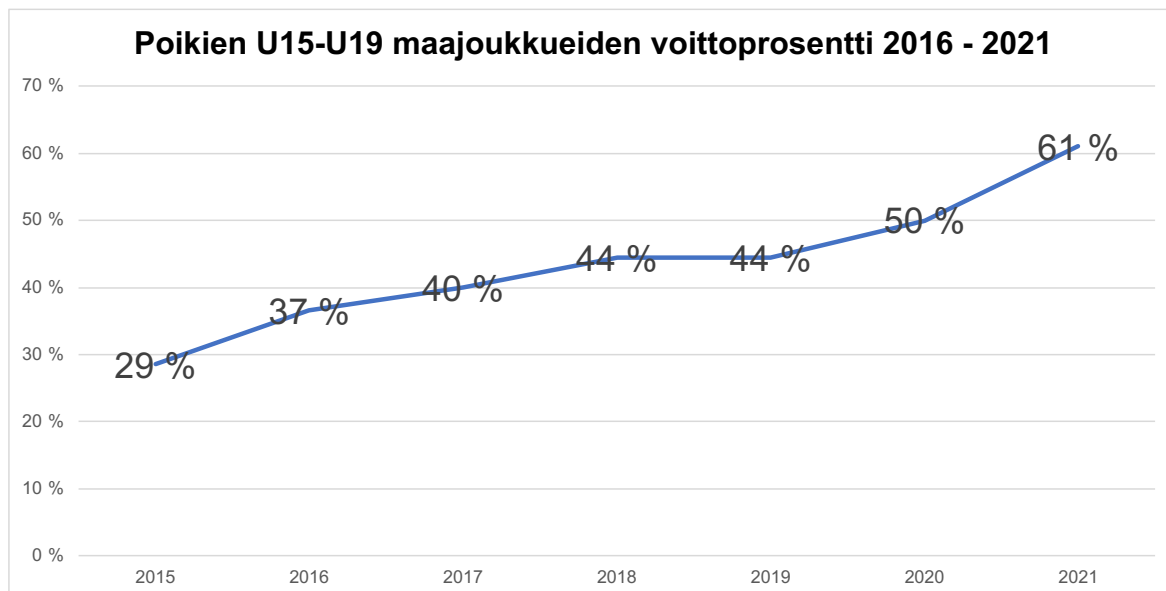
Tulosten valossa näyttää myös siltä, että harvalla suomalaisella seuralla on selvä strategia nuorten pelaajien suhteen. Kansainvälisinä esimerkkeinä aiemmin luvussa 4. käytettyjen FC Nordsjællandin, Red Bull Salzburgin ja FK Bodø/Glimtin kaltaisia seuroja, joiden strategia on nimenomaan nuorten pelaajien ja/tai omien akatemiakasvattien jalostaminen huippupelaajaksi, on Veikkausliigassa kovin vähän.

Valonpilkahduksia Veikkausliigassa toki on, mutta kun yksittäisten seurojen nuorten pelaajien minuutit ovat joko pääsääntöisesti pieniä tai pomppivat vuosien välillä paljon, on vaikea havaita selvää strategiaa tai johdonmukaisuutta. Vastaus voisi toisaalta olla myös se, että seurat eivät kykene ”tuottamaan” tai Suomessa ei vain ole tasalaatuisia nuoria pelaajia vuodesta toiseen, ja tämän takia tulokset pomppivat.

Tämä oletama nuorten pelaajien laadun puutteesta on kuitenkin aika helppo kumota. Suomalaisista seuroista tulee nimittäin nuorten maajoukkueiden tulosten perusteella aiempaa enemmän hyviä nuoria pelaajia. Tulokset ovat parantuneet systemaattisesti, vaikka kilpailu kovenee jatkuvasti. Vuonna 2015 poikien U15-U19 maajoukkueet voittivat 29 prosenttia otteluistaan, kun vuonna 2021 samojen ikäluokkien maajoukkueet voittivat 61 prosenttia peleistään. Laskuissa on mukana niin harjoitusmaaottelut kuin viralliset karsintaottelutkin.

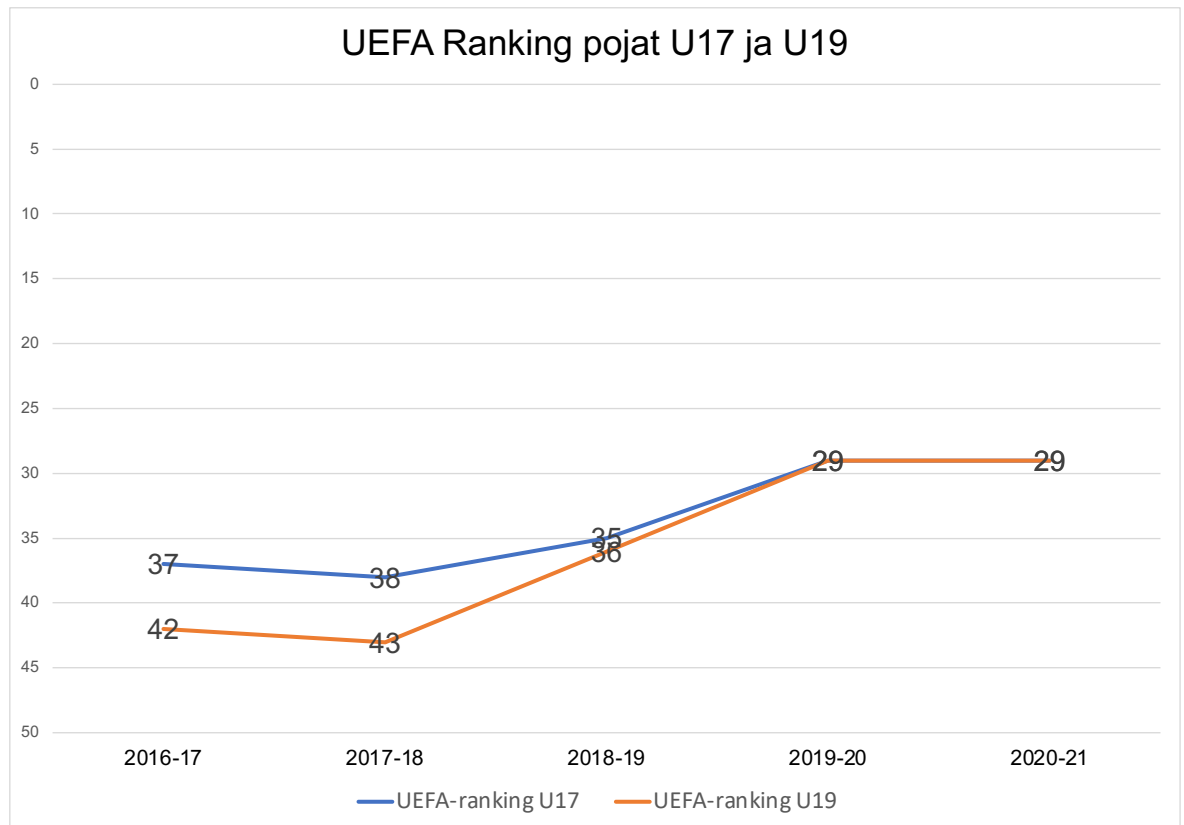
Kehitys on ollut siis selvää, vaikka on hyvä tietää, että vastustajien tasossa on eroja eri vuosien välillä. Esimerkiksi vuonna 2020 ja 2021 ei pelattu koronapandemian takia EM-

jatkokarsintoja eli Elite Round-turnausta (kolme ottelua/Elite Round), minkä takia voidaan olettaa, että voittoprosentti 2020 ja 2021 olisi hieman pienempi, jos U17 ja U19 Elite Roundit olisi pelattu. Toisaalta maajoukkueiden lähes jatkuva selviytyminen EM-jatkokarsintaan kertoo myös tason noususta.

Kuvio 11. U15-U19 maajoukkueiden voittoprosentti 2016–2021 (Suomen Palloliitto 2021)

Voittoprosenttien lisäksi myös maajoukkueiden UEFA-ranking on parantunut. Poikien EM-karsintaan, joista ranking lasketaan, osallistuvat vuosittain U17 ja U19 -maajoukkueet. Aikavälillä 2010–2018 U17 ja U19 -maajoukkueet pääsivät 17:sta EM-alkukarsinnasta vain viisi kertaa jatkoon EM-jatkokarsintaan. Vuosina 2019–2022 Suomi puolestaan pääsi/pääsee jatkokarsintaan viisi tai kuusi kertaa kuudesta (Huom. U19 EM-karsinnan 2022 tulos ei ollut kirjoitushetkellä tiedossa, joten lopullinen tulos on siis 5/6 tai 6/6). Karsintatulosten ansiosta viidessä vuodessa (2016–2021) U17 poikien ranking on parantunut kahdeksan sijaa ja U19 -poikien ranking on parantunut viidessä vuodessa 13. sijaa.

Kuvio 12. U17 ja U19 maajoukkueiden UEFA-ranking 2016–2021 (UEFA)

Yksi syy nuorten vähäiseen peliaikaan voi kenties olla se, että joka vuosi muutama ikäluokkansa parhaimmiston kuuluva akatemiapelaaja siirtyy jo 16-vuotiaana ulkomaille, eivätkä nämä ikäluokkiensa parhaat pelaajat koskaan edes ehdi murtautumaan Veikkausliigaseurojen kokoonpanoon. Kuten pelaajamyöntien tuloksista (kuvio 8.) voitiin havaita, niin Suomesta on 2018–2021 siirtynyt vuosittain 5–7 akatemiapelaajaa ulkomaille. Nämä ovat siis pelaajia, jotka eivät ole vielä Veikkausliigassa pelanneet.

Välillä kuitenkin tuntuu siltä, että nuorten aikaista siirtymistä ulkomaisiin akatemioihin käytetään lähinnä tekosyynä nuorten vähäiseen peliaikaan. Oma näkemykseni on se, että isossa kuvassa usealta seuraltamme puuttuu rohkeutta ja näkemystä siitä, minkälainen edustusjoukkueen rakentamis- ja peluuttamislinjan pitäisi olla. Paperilla seurojen strategioissa tämä näkemys on tai saattaa olla olemassa, ja oikeastaan jokainen seura haluaa ainakin teoriassa kehittää ja peluuttaa nuoria. Seurojen todellinen strategia kuitenkin paljastuu aina, kun joukkueet rakennetaan ja kokoonpanot otteluihin valitaan.

8.2 Tutkimuksen luotettavuus

Kvantitatiivisen tutkimuksen luotettavuutta tai laatua kuvataan käsitteillä validiteetti ja reliabiliteetti, jotka muodostavat yhdessä kokonaisluotettavuuden (Tuomi 2007, 149.).

Luotettavuudesta puhuttaessa on syytä erotella kaksi perustetta: validiteetti ja reliabiliteetti. Validiteetti määritellään usein pätevyudeksi ja reliabiliteettiä joko toistettavuudeksi tai luotettavuudeksi. Toistettavuus on liian kapea määritelmä reliabiliteetille ja toisaalta luotettavuus on taas laajempi käsite kuin pelkkä reliabiliteetti. (Vehkalahti 2014, 41.)

Vehkalahtien (2014, 41) mukaan toimivia suomennoksia voisivat olla pätevyys ja tarkkuus, sillä tiiviisti ilmaistuna validiteetti kertoo, mitataanko sitä, mitä piti, ja reliabiliteetti kertoo, miten tarkasti mitataan.

Jotta tutkimuksen kokonaisluotettavuus toteutuisi, voidaan tutkimuksen mittaukselta ja tiedonkeruulta molemmilta edellyttää luotettavuutta. Kvantitatiivisissa tutkimuksissa mittauksen ohella tiedonkeruu on merkittävä epävarmuuden synnyttäjä. (Vehkalahti 2014, 42.)

Tätä tutkimusta voidaan perustellusti pitää siis luotettavana, sillä Veikkausliigan pelatut minuutit ovat niin kuin ne ovat. Jokaisen pelaajan kohdalla pelatut minuutit on kirjattu sähköiseen ottelupöytäkirjaan, josta ne ovat siirtyneet Palloliiton kilpailuhallintajärjestelmään ja Veikkausliigan omiin tilastoihin. Toki kirjaamisvirheen vaara on aina olemassa, mutta sen vaikutus tuloksiin lienee hyvin vähäinen. Mikäli tutkimus toistettaisiin samojen vuosien osalta, olisi tulokset erittäin todennäköisesti samat. Pelattuja minuutteja voidaan myös jatkossa laskea erittäin helposti ja luotettavasti, eikä mittareihin tarvitse tehdä ajan ilmiöihin perustuvia muutoksia.

Siirtosummien osalta tutkimuksen tulokset ovat luotettavia tai luotettavasti suuntaa antavia. Pelaajien myyntihinnoissa on aina tiettyä epävarmuutta, sillä vain osa siirtosummista on julkista tietoa ja osa pysyy salaisina. FIFA TMS -järjestelmässä olevat siirtosumat ovat täsmällisiä ja täysin oikeita, mutta ne eivät ole siis julkista tietoa. Transfermarkt-sivuston summat eivät ole täysin tarkkoja, mutta lähellä sitä ne ovat. Esimerkiksi ne siirtosumat, jotka pystyin tarkastamaan myös FIFA TMS -järjestelmästä olivat Transfermarkt-sivustolla aika lähelle samoja, ja antoivat vähintäänkin hyvän arvion oikeasta summasta. Siirtosummien osalta tutkimuksen toistettavuus voi olla hieman haastavampaa kuin peliminuuttien osalta, mikäli pääsyä FIFA:n TMS-järjestelmään ei ole, ja vastaavasti mikäli FIFA ei luovuta mitään tietoja.

Asiantuntijahaastattelut olivat pieni, mutta tärkeä osa tutkimusta. Haastateltavien valinnan suhteen uskon onnistuneeni hyvin, sillä asiantuntijoilla on omakohtainen kokemus suomalaisesta liigajalkapallosta ja pelaajamyynneistä sekä -tarkkailusta. Jokainen asiantuntija on ollut mukana agenttina tai pelaajatarkkailijana suomalaispelaajien siirroissa ulkomaille. Asiantuntijajoukko oli pieni, ja lopulta käytin vain neljän asiantuntijan näkemystä, sillä toisistaan tietämättä vastaukset olivat samanlaisia tai ainakin hyvin samankaltaisia.

Vehkalahden (2014, 43) mukaan hyvä otanta-asetelma mahdollistaa luotettavien johtopäätösten tekemisen pienemmälläkin otoskoollla. Toisaalta Kanasen (2007, 171) mukaan objektiivisen luotettavuuden saavuttaminen on lähes mahdotonta laadullisessa tutkimuksessa

Henkisesti olen pyrkinyt tässä tutkimuksessa puolueettomuuteen, mitä tulee johtopäätösten tekemiseen. Olen tehnyt tämän opinnäytetyön ennen kaikkea opiskelijan näkökulmasta, mutta olen samalla kuitenkin Palloliiton huippujalkapallopäällikkö, jonka yksi tärkeä tehtävä on parantaa suomalaisten nuorten asemaa ja tulevaisuutta. Tulokset ovat tuloksia ja numerot faktoja. Vedenpitäviä johtopäätöksiä niistä on vaikea vetää ja jokainen voi joka tapauksessa vetää niistä haluamansa johtopäätöksen.

8.3 Pohdintaa muutostarpeista

Parantaaksemme nuorten pelaajien asemaa, seurojen olisi hyväksyttävä Veikkausliigan asema jalkapallon ravintoketjussa. Pelaajien palkat ovat Suomessa sen verran pienet, etteivät veikkausliigaseurat juuri pysty houkuttelemaan ulkomaalaisia huippupelaajia Suomeen. Veikkausliiga ei ole oikeastaan koskaan todella laadukkaan ulkomaalaispelaajan ykkösvaihtoehto. Samaan hengenvetoon on kuitenkin sanottava, että Veikkausliigassa on totta kai hyviä ulkomaalaispelaajia, jotka nostavat sarjan tasoa. Lisäksi on syytä korostaa, että Veikkausliiga on hyvä kasvualusta niin suomalaisille kuin ulkomaalaisillekin nuorille pelaajille, jos he vain pääsevät pelaamaan. Mutta vain, jos he pääsevät pelaamaan. Laadukkaan ympäristön nuorille pelaajille luo harjoittelun ja riittävän vaativien otteluiden suhde – pelkkä harjoittelu ei riitä luomaan laadukasta arkea.

Nuorten peluuttamisessa on olemassa myös potentiaalinen taloudellinen kannustin. Tutkimuksen tuloksista voitiin havaita, että yli 100 000 euron siirroissa pelaajien keski-ikä oli vuonna 2021 vain 18,5 vuotta. Uskallan kokemukseni myötä sanoa, että nuoren maajoukkuepelaajan siirtosumma kasvaa lyhyessä ajassa usein melkein kymmenkertaiseksi, kun hän nousee Veikkausliigassa säännöllisesti pelaavaan kokoonpanoon. Malliesimerkki tällaisesta tapauksesta on Niklas Pyyhtiä (s. 2003), joka siirtyi TPS:sta FC Honkaan kaudeksi 2021. Pyyhtiä pelasi 2021 kauden alusta lähtien säännöllisesti espoolaisjoukkueen

avauskoonpanossa ja elokuussa 2021 Pyyhtiä myytiin Italialaiseen Bolognaan 500 000 euron siirtosummalla (Transfermarkt 2022j). Joka tapauksessa siirtosumat ovat edelleen aika pieniä eivätkä kaikille seuroille edes riittävän houkuttelevia mahdollisiin riskeihin nähden. Toisaalta siirtosumat tuskin tästä paljon nousevat, jos nuorten pelaajien määrä ja peliajat eivät kasva Veikkausliigassa.

Jos vedetään mutkat suoriksi, niin nuorten vähäiselle peliajalle löytyy lopulta yksi syy. Suomalaiset nuoret pelaajat eivät ole peliajoista ja joukkueiden kokoonpanoista päättävien valmentajien ja seurajohtajien mielestä tarpeeksi hyviä seuran sen hetkiseen tavoitteisiin nähden. Lyhyen tähtäimen menestys on seuroille tärkeämpää ja seurat eivät koe, että nuoria peluuttamalla voidaan saavuttaa menestystä. Nuorten peluuttaminen ei tuo seuroille pikaista kunniaa, eikä sitä sen takia kenties koeta riittävän tärkeäksi. Uskallan kuitenkin väittää, että on olemassa joku virheellinen olettaus, etteivät nuoremme ole tarpeeksi hyviä. Ainakin niissä keskusteluissa, joissa itse olen ollut mukana, olen kyllästymiseen saakka kuullut perusteluja nimenomaan sille minkä takia nuorten EI pidä pelata: kuinka nuoret pelaajat eivät ole vielä valmiita ja kuinka he tekevät virheitä.

Taloustieteen Nobel-palkittu psykologi ja tutkija Daniel Kahneman (2011, 199) kirjoittaa *Thinking Fast and Slow* -kirjassaan halo-ilmiöstä, jolla hän viittaa siihen, että näemme helposti asiat niin kuin haluamme: *”Halo-ilmiö auttaa meitä pitämään selittävät kertomukset yksinkertaisina ja johdonmukaisina liioittelemalla arvioinnin johdonmukaisuutta. Jos esimerkiksi baseball-syöttäjä on urheilullinen ja komea, uskomme hänen myös syöttävän paremmin.”* Halo-ilmiö voi Kahnemanin (2011, 199) mielestä toimia myös negatiivisesti: *”Jos baseball-syöttäjä on mielestämme ruma, aliarvioimme todennäköisesti hänen urheilulliset kykynsä.”*

Mielestäni nuorten peluuttamisen kohdalla kyse on itse asiassa tästä halo-ilmiöstä. En tietenkään tarkoita, että nuoret pelaajat ovat rumia, mutta olemme kenties jo etukäteen päättäneet, että nuoret pelaajat eivät ole valmiita ja he tekevät virheitä. Näin ollen näemme heidän yksittäiset virheensä liian voimakkaina emmekä pysty näkemään nuorten pelaajien hyviä ominaisuuksia. Kokeneempien pelaajien kohdalla tällainen ajatusharha on harvoin yhtä voimakas.

Valmentajia nuorten vähäisestä peliajasta on turha syyttää liikaa. Valmentajat ovat lähtökohtaisesti Veikkausliigassa pelaajien tavoin rakentamassa omia uriaan, ja valmentajat haluavat voittaa tässä ja nyt. Kysymys onkin lähinnä siitä, mitä seuramme haluavat olla ja miten niitä urheilupuolella johdetaan. Jotta valmentajat uskaltaisivat tai olisivat pakotettuja peluuttamaan nuoria enemmän, on joukkueiden rakentamisen oltava erilaista. Lisäksi valmentajat tarvitsisivat vahvempaa julkista selkänöjää seurajohdoilta nuorten peluuttamisen

osalta. Meillä pitäisi olla enemmän seuroja, jotka jo päävalmentajien palkkaamisvaiheessa kertoisivat yhden tärkeän tulostittarin olevan nuorten nostaminen edustusjoukkueen pelaavaan kokoonpanoon.

Ihannemaailmassa kaikki huippuseuramme peluuttaisivat nuoria laajalti, mutta se ei ole realismia eikä edes tarpeellista. Kuitenkin jos esimerkiksi vaikka puolet veikkausliigaseuroista uskaltaisivat peluuttaa isoilla minuuteilla vähintään 2–4 suomalaista nuorta pelaaja/kausi, olisi sen positiiviset vaikutukset koko seuran toimintaan, henkeen ja myös koko suomalaiseen futikseen merkittävät.

Mitään kaikille huippuseuroillemme yhteistä ja samanlaista tavoitetta peliajan suhteen ei ole kuitenkaan edes tarpeellista rakentaa. Seurojen tulee rakentaa strategiansa omien tavoitteidensa ja ideologioidensa mukaisesti. Se ei tule huippuseuroille juuri koskaan annettuna ulkopuolelta. Seurojen on siis itse mietittävä, miten he haluavat olla.

Kehityksen kannalta on itse asiassa hyvä, että Veikkausliigassa olisi tulevaisuudessa erilaisia joukkueita niin pelitavan kuin pelaajaprofiilienkin suhteen. Jokaisen seuran ei siis tarvitse muuttua, mutta olisi hienoa, jos suurempi osa vahvoista kasvattajaseuroistamme muuttaisivat toimintatapojaan edustusjoukkueissa nuorten peluuttamisen suhteen. Suomalaisen pelaajakehityksen kannalta tarvitsemme Veikkausliigaan muutaman seuran lisää, jotka haluavat profiloitua ennen muuta pelaajakehitysseurana ja nuorten pelaajien hautomona.

Palloliitto voi yrittää vaikuttaa seuroihin ja seurajohtajiin puhumalla nuorten pelaajien puolesta. Voidaan vaikuttaa tunteisiin kertomalla esimerkkejä niistä useista nuorista pelaajista, jotka ovat lyöneet läpi, kun heihin on uskottu. Voidaan kertoa miten muulla maailmalla pelaajamyynneistä saadut tulot ovat kasvaneet voimakkaasti, kun nuoret pääsevät pelaamaan aikaisin maan pääsarjassa. Nämä ovat silti aina vain esimerkkejä menneestä – eivät sataprosenttisia takeita tulevaisuudesta.

Nuorten peliajan kasvattaminen seuroissa on siis ennen kaikkea uskon asia. Ne, joiden sydän ei pala ja silmät eivät loista tämän asian puolesta, eivät kovin helposti muuta näkemysään: eivät faktojen, eivätkä tunteisiin vetoamisen kautta. Muutos voi toki tapahtua, jos taloudelliset hyödyt olisivat nopeat ja isommat tai seurajohtajien sekä omistajien henkilökohtainen kunnia isompaa. Muutos voi tapahtua myös niin, että seuran rahat loppuvat ja nuorten on pakko pelata. Tämä ei kuitenkaan ole toivottava skenaario – ainakaan rahojen loppumisen osalta.

Manchester Unitedia vuosina 1986–2013 luotsannut Sir Alex Ferguson on yksi maailman kaikkien aikojen menestyksekkäimmistä valmentajista. Sir Alex Ferguson voitti Manchester Unitedissa Valioliigan kolmetoista kertaa ja Mestarien liigan kahdesti. Sir Alex oli ennen kaikkea voittaja, mutta valtavan pokaalikaappinsa lisäksi Sir Alex tuli tunnetuksi valmentajana, jonka alaisuudessa nuoret pelaajat saivat paljon vastuuta. Sir Alex kuvaili Sky Sportsin haastattelussa (Sky Sports 2017) vuonna 2017 uskoaan nuoriin pelaajiin osuvasti:

Nuoriin panostaminen ennustaa lähes aina hyvää tulevaisuutta. Minä todella uskon niin. Lyhyen tähtäimen suunnitelmiin en sen sijaan usko. Nuori pelaaja muistaa lopun elämänsä kuka valmentaja ja mikä seura antoi hänelle mahdollisuuden. Nuoriin panostaminen synnyttää lojaalisuutta seuraa kohtaan, joka säilyy vahvana koko pelaajan loppuelämän.

Sir Alexin ajatuksiin kiteytyy oikeastaan koko nuorten peluuttamisen ja pelaajakasvatuksen ydin. Kun nuoriin luottaa, he useimmiten palkitsevat tuon luottamuksen. Pohdin tätä myös puhtaasti huippu-urheilun näkökulmasta, sillä olen vakuuttunut siitä, että ottaaksemme jalkapallomaana ison loikan eteenpäin, nuorten suomalaispelaajien on saatava Veikkausliigassa enemmän peliaikaa.

Samalla olen vakuuttunut, että nuoriin panostaminen ei millään tavalla heikentäisi suomalaisseurojen kilpailukykyä, päinvastoin. FC Nordsjællandin ja FK Bodø/Glimtin kaltaiset esimerkit voisivat toimia innoittajina suomalaisille veikkausliigaseuroillekin.

Ja kuten nuorten maajoukkueiden tulokset osoittavat, meillä on kasvamassa entistä enemmän hyviä nuoria pelaajia, jotka ansaitsevat mahdollisuuksia. Eikä nuorten peluuttaminen lopulta niin vaikeaa ole. Pitää vaan muistaa, että nuoriin panostaminen ennustaa lähes aina hyvää tulevaisuutta. Se on ajatus, joka kantaa koko maailmaa eteenpäin.

Lähteet

Alastalo, M., Åkerman, M. & Vaittinen, T. 2017. Asiantuntijahaastattelu. Teoksessa Ruusuvoori, J. (toim.). Tutkimushaastattelun käsikirja. Kustannusyhtiö Vastapaino. Tampere.

Aarresola, O. 2018. "Seuran pelaajapolku" – tarvitaanko sitä ja millainen se voisi olla? Luettavissa: https://kihuenergia.kihu.fi/tuotostiedostot/julkinen/2018_aar_seuran_pela_sel64_26945.pdf. Luettu: 20.9.2022.

CIES Football observatory 2020. The effects of the pandemic on the demography of players in Europe. Luettavissa: <https://football-observatory.com/IMG/sites/mr/mr59/en/>. Luettu 10.10.2022.

CIES Football observatory 2021. Best clubs for young players: global rankings. Luettavissa: <https://football-observatory.com/IMG/sites/b5wp/2020/wp333/en/>. Luettu 2.10.2022.

CIES Football observatory 2022a. Football players' export: 2017-2022. Luettavissa: <https://www.football-observatory.com/IMG/sites/mr/mr75/en/>. Luettu 1.10.2022.

CIES Football observatory 2022b. U21 employment worldwide. Luettavissa: <https://www.football-observatory.com/IMG/sites/b5wp/2021/wp374/en/>. Luettu 1.10.2022.

FC Honka 2021. Urheilutoimenjohtajana aloittanut Petri Vuorinen uskoo nuorten pelaajien kehitysmahdollisuuksiin. Luettavissa: <https://fchonka.fi/urheilutoimenjohtajana-aloittanut-petri-vuorinen-uskoo-nuorten-pelaajien-kehitysmahdollisuuksiin/>. Luettu 4.9.2021.

FIFA 2022a. Regulations and on the Status and Transfer of Players. March 2022 edition. Luettavissa: <https://digitalhub.fifa.com/m/1b47c74a7d44a9b5/original/Regulations-on-the-Status-and-Transfer-of-Players-March-2022.pdf>. Luettu 28.8.2022.

FIFA 2022b. Regulations on the Status and Transfer of Players – Categorisation of clubs and registration periods. Luettavissa: <https://digitalhub.fifa.com/m/52c4ddb3a08ce16/original/Circular-No-1805-Regulations-on-the-Status-and-Transfer-of-Players-categorisation-of-clubs-and-registration-periods.pdf>. Luettu 20.9.2022.

FIFA 2022c. Transfer Managing System. Ei julkinen tiedosto.

Helsingin Sanomat 2012. Veikkausliigassa riittää myytävää. Luettavissa: <https://www.hs.fi/urheilu/art-2000004851615.html>. Luettu 4.9.2022.

Ilta-Sanomat 2021. Hetken mielijohteesta syntyi internet-sivusto, jolla on nyt suunnattomasti vaikutusvaltaa – tavalliset duunarit tekevät päätöksiä miljoonabisneksen taustalla. Luettavissa: <https://www.is.fi/urheilulehti/parhaat/art-2000008379082.html>. Luettu 29.9.2022.

Ilves Jalkapallo 2022. Juho Lähteenmäki siirtyy tanskalaiseen FC Nordsjællandiin. Luettavissa: <https://ilvesjalkapallo.fi/juho-lahteenmaki-siirtyy-tanskalaiseen-fc-nordsjaellandiin-onnea-tanskan-valloitukseen-juho/>. Luettu 12.11.2022

Kahneman, D. 2011. Thinking fast and slow. Penguin Books

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print. Tampere.

KIHU 2011-21. Urheilijan polku. Luettavissa: <https://kihuenergia.kihu.fi/urapolku/>. Luettu 20.9.2022.

Kniivilä, S., Lindblom-Ylänne, S., & Mäntynen, A. 2017. Tiede ja Teksti. Gaudeamus Oy. Helsinki

Michelsen, K-E., Lehtonen, K., Rantala, K., Jokisipilä, M., Mäkinen, J. 2022. Suomalainen huippu-urheilu tarvitsee luottamusta, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja: 2022:25. Luettavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164264/OKM_2022_25.pdf?sequence=4&isAllowed=y. Luettu 28.9.2022.

MTV Urheilu 2016. Veikkausliiga on kasvattajasarja. Luettavissa: www.mtvuutiset.fi/artikkeli/sjk-n-puheenjohtaja-veikkausliiga-on-kasvattajasarja/6120474#gs.c7ejm2. Luettu 28.8.2022.

Off The Pitch 2022. Analysis: Bodø/Glimt's strong identity and strategy have turned on-the-pitch success into financial success. Luettavissa: <https://offthepitch.com/a/analysis-bodoglimts-strong-identity-and-strategy-have-turned-pitch-success-financial-success>. Luettu 1.11.2022

Right To Dream 2022. Ghana Academy. Luettavissa: www.righttodream.com/ghana-academy. Luettu 14.11.2022

Sarelius, J. 2013. Litmasen teesit suomifutikseen. Palloliiton ja Helsingin Piirin lehti 90MIN 3/2013, s. 6–8.

Sky Sports 2017. Sir Alex Ferguson on the top six premier league managers. Luettavissa: <https://www.skysports.com/football/news/11661/10884793/sir-alex-ferguson-on-the-top-six-premier-league-managers>. Luettu 22.9.2022.

Sportsfinding 2021. The secret of Salzburg's successful business model. Luettavissa: <https://sportsfinding.com/the-secret-of-salzburgs-successful-business-model/113620/>. Luettu 28.10.2022

Suomen Palloliitto. Palloliiton vuosikirjat 2015–2022.

Suomen Palloliitto 2020. Suomalaisen jalkapallon ja futsalin strategia. Luettavissa: https://www.datocms-assets.com/62562/1648711536-suomalaisen-jalkapallon-ja-futsalin-strategia_2020-24_2.pdf. Luettu: 20.9.2022.

Suomen Palloliitto 2021. Kilpailuhallintajärjestelmä. Ei julkinen tiedosto.

Suomen Palloliitto 2022a. Kilpailumääräykset. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/saannot-maaraykset-ja-ohjeet?saanto=jalkapallon-kilpailumaaraykset&pykala=3-maaritelmat>. Luettu 25.9.2022.

Suomen Palloliitto 2022b. Kilpailumääräykset. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/saannot-maaraykset-ja-ohjeet/?saanto=jalkapallon-kilpailumaaraykset&pykala=22-kansainvaliset-pelaajasiirrot>. Luettu 26.9.2022.

Suomen Palloliitto 2022c. Kilpailumääräykset. Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/saannot-maaraykset-ja-ohjeet/?saanto=jalkapallon-kilpailumaaraykset&pykala=21-kasvattajaraaha>. Luettu 25.9.2022.

Sustainabilityreport 2019. Doing things differently: The FC Nordsjælland story. Luettavissa: <https://sustainabilityreport.com/2019/03/25/doing-things-differently-the-fc-nordsjaelland-story/>. Luettu 24.10.2022.

The New York Times 2020. Norway Has a Must-See Team. Barely Anyone Can Watch It. Luettavissa: <https://www.nytimes.com/2020/11/08/sports/soccer/bodo-glimt-norway.html>. Luettu 2.11.2022

Transfermarkt 2022a. Red Bull Salzburg – lineups. Luettavissa: <https://www.transfermarkt.com/spielbericht/index/spielbericht/3911812>. Luettu 14.11.2022

- Transfermarkt 2022b. Red Bull Salzburg – record departures. Luettavissa: <https://www.transfermarkt.com/red-bull-salzburg/rekordabgaenge/verein/409>. Luettu 12.11.2022
- Transfermarkt 2022c. FK Bodø/Glimt – record departures. Luettavissa: <https://www.transfermarkt.com/fk-bodo-glimt/rekordabgaenge/verein/501>. Luettu 14.11.2022
- Transfermarkt 2022d. Champions League Winner. Luettavissa: <https://www.transfermarkt.com/uefa-champions-league/erfolge/pokalwettbewerb/CL>. Luettu 29.9.2022
- Transfermarkt 2022e. Euro 2020. Luettavissa: <https://www.transfermarkt.com/europa-meisterschaft-2020/durchschnittsalter/pokalwettbewerb/EM20>. Luettu 9.10.2022.
- Transfermarkt 2022f. FC Copenhagen: Luettavissa. <https://www.transfermarkt.com/fc-copenhagen/leistungsdaten/verein/190/plus/0?reldata=DK1%262021>. Luettu 28.9.2022.
- Transfermarkt 2022g. FK Bodø/Glimt: Luettavissa. <https://www.transfermarkt.com/fk-bodo-glimt/leistungsdaten/verein/501/plus/0?reldata=NO1%262020>. Luettu 28.9.2022.
- Transfermarkt 2022h. Malmö FF. Luettavissa: <https://www.transfermarkt.com/malmo-ff/leistungsdaten/verein/496/plus/0?reldata=SE1%262020>. Luettu 28.9.2022.
- Transfermarkt 2022i. Víkingur Reykjavík: Luettavissa. <https://www.transfermarkt.com/vikingur-reykjavik/leistungsdaten/verein/5849/plus/0?reldata=IS1%262020>. Luettu 28.9.2022.
- Transfermarkt 2022j. Niklas Pyyhtiä. Luettavissa: <https://www.transfermarkt.com/niklas-pyyhtia/profil/spieler/679754>. Luettu 29.9.2022
- Tuomi, J. 2007. Tutki ja lue – Johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen 2007. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä. Tammi.
- UEFA 2019. Qualifying round draws. Luettavissa: https://es.uefa.com/MultimediaFiles/Download/competitions/Draws/02/62/75/89/2627589_DOWNLOAD.pdf. Luettu 13.10.2022.
- UEFA 2022a. Country coefficients. Luettavissa: www.uefa.com/nationalassociations/uefarankings/country/#/yr/2022. Luettu 8.9.2022.
- UEFA 2022b. The European Footballing Landscape. Luettavissa: https://editorial.uefa.com/resources/0272-145b03c04a9e-26dc16d0c545-1000/master_bm_high_res_20220203104923.pdf. Luettu 3.10.2022.

UEFA 2022. Time – intranet. Ei julkinen tiedosto.

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Finn Lectura.

Veikkausliiga 2022a. Esittely. Luettavissa: <http://www.veikkausliiga.com/veikkausliiga/esittely>. Luettu 1.9.2022.

Veikkausliiga 2022b. Sarjajärjestelmä. Luettavissa: <http://www.veikkausliiga.com/veikkausliiga/sarjajarjestelma>. Luettu 1.9.2022.

Veikkausliiga 2022c. Perustilastot. Luettavissa: www.veikkausliiga.com/tilastot/2021/veikkausliiga/pelaajat/?team=&home_away=&player=&sort=A#stats-wrapper. Luettu 2.9.2022.

YLE Urheilu 2021. HJK tienasi jalkapallon Konferenssiliigan lohkovaiheesta lähes neljä miljoonaa euroa, yleisön kiinnostus oli pettymys: "Pitää tehdä paremmin". Luettavissa: <https://yle.fi/urheilu/3-12221927>. Luettu 11.9.2022.